

MLADOST

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. ☐ Celoletna naročnina znaša 2 K, posamezne številke po 10 vin. ☐ ☐ ☐ ☐
Uredništvo: Fr. Tersegla, Ljubljana (Katol. tiskarna). ☐ ☐ ☐ ☐
Upravništvo: Lud. Tomažič, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 7., 8.

V Ljubljani, dne 3. aprila 1909.

Letnik II.

Orel.

Orel — to je odslej naše ime, naš ponos, predpodoba naših stremljenj, znamenje našega dela!

Kristjan — to je prvo naše ime, ki ga Modrost Božja, Sveti Duh, Ljubezen vseh Ljubezni, pritisne in vžge v našo dušo, s katerim nas naš vzor, Kristus, sprejme med svoje učence, sveta Cerkev v armado svojih bojevnikov na zemlji. Christianus sum! — Kristjan sem! — se je blestel napis na grobovih prvih mučenikov za edino resnično in najlepšo vero na svetu — Kristjan sem! — to je tudi naše najlepše ime, žlahtnejše od plemenitaškega, najbolj pomenljivo, kar jih izgovarja človeški jezik!

Slovenec — to mi je dano v zibelko — to ime nosi moje telo, ki je z vsemi svojimi slabostmi in vrlinami dedščina mojih pradedov, slovensko je moje mišljenje, so moje navade, moj jezik, vse, kar je prešlo po mojih očetih in praočeti v mojo kri, v mojo telesno-dušno bitnost. Na tem Slovenstvu se vse snuje — brez njega ni napredka — ni velikosti — ni sreče — ni blagoslova. Celo Bog-človek, Odrešenik, ki je prišel iz nebeških višin, je ljubil svojo rodno zemljo, svoje ljudstvo in svoj jezik. Bil je v njem vkoreninjen, brez njega nikomur ni mogče storiti velikih del! Tisti, ki svoj narod zataje, se ne povzpnejo nikoli visoko — njih potomci se pokvarijo in otopé.

Orel — za krščanskim in slovenskim ime, ki nas prav posebno označuje. Pomenja, da hočemo biti silni in visoko vzleteti, da čuvamo našo domovino in nam ne uide nič, kar bi utegnilo našemu ljudstvu škodovati. In ravno na to hočejo bistrooki Orli gledati, da nihče naroda ne prevari za Krščanstvo in Slovenstvo.

Naših orlov čaka ravno to leto težko in obsežno delo. Na Dolenjskem se zdaj ponekod javljajo otroci, porojeni iz zveze med alkoholom in liberalnim poneumnjevanjem ter posirovljenjem, mlado liberalstvo hoče visoko zrasti, brezverstvo se širi med mladino daleč okoli, stari so otopeli, mrzli in brezbržni. Mi tvorimo nasproti temu najtrdnější jez, jez, zgrajen iz samih mladih in toplih src. Orli imamo zdaj okrožja — iz okrožji moramo to leto po-

leteti, kadar le utegnemo in zbuditi mladeniče po celi deželi. Čim več teme razširjajo nasprotniki, tem več luči jim moramo nasproti postaviti.

In če je še kje v naši domovini tak kraj, da tega ne razumejo, jim bo samim kmalu žal. Zlo raste, avtoriteta se izpodkopa, stare navade se podirajo. Če se boste enkrat zbudili in pogledali okoli sebe, boste zagledali pogorišče — pusto, prazno, vam sovražno . . .

Zadnji čas je, dvanajsta ura.

Orel pa se dviga nad planine, ponosno razprostira peroti, se napije solčnih žarkov in luči pa se pripravlja na boj s silami teme in sovraštva. Z njim gre vse, kar je dobre volje, jeklene eneržije, bistrega razuma in za nebotične vzore vnetih src! Pa da bi ti kraljestva mraku ne premagali?

Zdrav orel!, luči žejna, boja vajena tica kraljica!

Bohinjska Bistrica.

Seja odbora Zveze Orlov 19. marca 1909.

Seja odbora Zveze Orlov na Bohinjski Bistrici je bila ena izmed najvažnejših in najpomembnejših, pa tudi na zunaj naša najlepša, za kar gre posebna zahvala bratu Orlu Pibru, župniku in deželnemu poslancu, enemu naših najbolj vnetih bratov. O zunanosti zvesti svoji navadi ne bomo v »Mladosti« prav nič poročali. Prinašamo zgolj poročila. Objavljamo tudi samo sprejete predloge. Nepotrebne debate izpuščamo. Omenjamo le, da je bilo navzočih z brati iz Bohinjske Bistrice in Srednje vasi, ki so korporativno prišli, 120 zastopnikov orlov. Sveto mašo je daroval brat kaplan Lovšin, pridigal pa naš brat blagajnik, V. Zabret, kojega prelep, slavnosti in naši organizaciji primerni govor ohranijo vsi telovadci globoko v svojem srcu.

× × ×

Seja se je vršila od pol dveh do sedmih v hotelu Markež. Otvori jo s primernim pozdravom brat predsednik Zveze, dr. Lovro Pogachnik. Spominja se rajnega brata predsednika idrijskega telovadnega odseka, Fr. Svetličiča, ki je prvi od naše organizacije, katerega je Bog, odkar je bila ustanovljena, poklical

k sebi. V znak sožalja vsi vstanejo s sedežev. Omenja mladeniški tečaj v Ljubljani ter revizijo, kar je oboje pokazalo lep sad in nevzdržni neprestani napredek kršćanske mladeniške organizacije.

× × ×

Navzočnost.

Poslali so zastopnike odseki:

1. Idrija, 2. Žiri, 3. Radoljica, 4. Borovnica, 5. Vipava, 6. Dobropolje, 7. D. M. v Polju, 8. Jesenice, 9. Mengeš, 10. Podgora, 11. Miren, 12. Preska, 13. Kamnik, 14. Krka, 15. Šmartno pod Šmarno goro, 16. Kamna gorica, 17. Št. Vid nad Ljubljano, 18. Ljubljana, 19. Vič, 20. Gorica, 21. Logatec Zg., 22. Logatec Sp., 23. Bohinjska Bistrica, 24. Bohinjska Srednja Vas, 25. Spodnja Idrija, 26. Komenda, 27. Črni vrh, 28. Selca, 29. Vrhnika.

Ne zastopani:

1. Škofja Loka, 2. Tržič, 3. Horjul, 4. Št. Rupert, 5. Celje, 6. Cerkno, 7. Metlika, 8. Trbovlje, 9. Maribor, 10. Košana, 11. Hotederšica, 12. Brezje, 13. Trnovo, 14. Preska, 15. Št. Andraž, 16. Šmartno pri Kranju, 17. Stari trg, 18. Št. Ferjan, 19. Cerknica, 20. Šmartno pri Litiji, 21. Ig.

Zveza je naložila svojemu tajniku, da na podlagi korespondence zasledi, kateri od ne-navzočih odsekov se niso opravičili.

× × ×

Organizatorično in tehnično delo

od 18. oktobra 1908 do 19. marca 1909.

(Poročal tajnik br. Pavlin.)

Zadnja seja odbora »Zveze telovadnih odsekov« se je vršila 18. oktobra 1908 v Kamniku. Pri tej seji je bilo zastopanih dvajset telovadnih odsekov. Do današnje odborove seje je predsedstvo imelo redne tedenske seje, in sicer dvajset. Člani predsedstva so se vedno udeleževali sej polnoštevilno. V svojem prostem času so pa hodili na mladeniške shode ustanavljat telovadske odseke. Koliko so člani predsedstva v tem oziru storili, naj natančneje poročam:

8. novembra ustanovitev telovadskega odseka v Trnovem. Na ustanovnem občnem zboru govoril br. Podlesnik. 24. oktobra ustanovitev telovadskega na Brezjah. Na ustanovnem občnem zboru govoril br. Podlesnik, ter isti dan predaval tudi v radovljiškem telovadskem odseku. 8. avgusta 1908 ustanovitev telovadskega odseka v Preski. Na ustanovnem občnem zboru predaval br. Jeločnik. Dne 21. novembra 1908 se je vršil drugi občni zbor »Zveze telovadnih odsekov«, na katerem je bilo zastopanih 24 telovadnih odsekov. Natančneje ne bom poročal, ker je vsakomur že dovolj znano, da je ta drugi občni zbor pokazal,

kako krasno uspeva naša organizacija in koliko je storila v dveletnem svojem obstanku. 6. decembra 1908 je predaval na občnem zboru »Kmetske zveze« v Vipavi br. Puc. 8. decembra 1908 se je predsedstvo »Zveze telovadnih odsekov« in corpore poklonilo vsled sklepa drugega občnega zbora presvitlemu knezoškofu, katerega je naš predsednik br. dr. Pgačnik prosil, naj sporoči svetemu Očetu, kako je organizirana slovenska mladina Njegov in Marijin jubilej praznovala. Sveti Oče je za odgovor poslal vsej naši organizaciji svoj apostolski blagoslov. 13. decembra 1908 je br. Podlesnik z br. Jeločnikom nadzoroval javno telovadbo telovadnega odseka na Jesenicah. 8. decembra 1908 ustanovitev telovadnega odseka v Starem trgu pri Ložu. 20. decembra 1908 ustanovitev telovadnega odseka na Krki. Na ustanovnem občnem zboru predaval br. Terseglav. 24. decembra 1908 ustanovitev telovadnega odseka v Šmartnem pri Kranju. Na ustanovnem občnem zboru govoril br. dr. Pogačnik. 6. januarja 1909 ustanovitev dveh telovadnih odsekov, v Bohinju in v Bohinjski Srednji vasi. Na občnem zboru govoril br. Podlesnik. 3. januarja ustanovitev telovadnega odseka v Dobropoljah. Na občnem zboru predavala br. Terseglav in Jeločnik. 10. januarja ustanovitev telovadnega odseka v Cirknici. Govoril br. Terseglav.

Glasom sklepa pete predsedstvene seje 7. januarja 1909 se je sklenilo, da se revidirajo vsi telovadni odseki v organizatoričnem in tehničnem oziru do 19. marca 1909. Prepisi revizij so bili odposlani na nekatere telovadne odseke, nekateri pa jih še dobe.

16. januarja 1909 je umrl brat predsednik idrijskega telovadnega odseka br. Fr. Svetličič. Pri pogrebu so »Zvezo« zastopali trije zastopniki iz Ljubljane.

24. januarja ustanovitev telovadnega odseka v Selcah. Na ustanovnem občnem zboru predavala br. dr. Pogačnik in br. Jeločnik. Dne 8. do 13. februarja se je vršil tečaj v Ljubljani. Vseh udeležencev je bilo čez 70. S to prireditvijo je »Zveza telovadnih odsekov« napravila velik korak v svojem napredku.

Ustanovitev telovadnega odseka v Črnem Vrhu; predaval br. Terseglav. 14. marca predaval br. Podlesnik v Kamniku. 7. marca ustanovitev telovadnega odseka na Igu. Na ustanovnem občnem zboru predavala br. dr. Pogačnik in Pavlin.

Ob zadnji odborovi seji »Zveze telovadnih odsekov« je obstajalo 34 telovadnih odsekov, danes pa jih je že 55. Tajništvo »Zveze telovadnih odsekov« je o vseh važnejših sklepih predsedstva obveščalo telovadne odseke po okrožnicah ali pa po »Mladosti«.

To je moje poročilo o delu predsedstva od zadnje odborove seje do danes, katerega naj bratje odborniki vzamejo na znanje.

V zadnjem času sta bila najvažnejša sledeča sklepa: Da se bratje telovadci pozovejo,

naj se ne udeležijo predpustnih vesellic neorganizancev in nasprotnikov in da se da odsekom avtonomija.

Na zdar!

× × ×

Gmotno stanje Zveze.

(Poročal brat blagajnik V. Zabret.)

V hranilnici naloženih 182 K 62 h, 37 odsekov plačalo članarine (3 za l. 1908) 185 K, tovarnar Krenner daroval 40 K, skupnih dohodkov 407 K 62 h. — Potnina 95 K 86 h (povrniti imajo odseki 58 K), tiskovine 60 K 56 h, »Mladost« 45 K, venec 21 K 23 h, stroški za urejevanje Zvezinih prostorov 20 K 13 h, izposojilo 51 K 69 h, skupnih stroškov 236 K 47 h. — V blagajni 171 K 15 h.

Blagajnik navede potem imenoma odseke, ki še niso članarine plačali in povdarja posebno krepko potrebo discipline tudi glede na redno in vestno plačevanja članarine in finančno stran odsekov ter Zveze sploh. Na zdar!

× × ×

Brat blagajnik predlaga tudi formalno, da se odsekom naroči, da članarino Zvezi plačujejo redno naprej, da se tudi pri odsekih mesečnina redno pobira in sploh obrača večjo skrb za gmotno blagostanje odsekov.

× × ×

Organizatorična revizija.

(Poročal br. Fr. Terseglav.)

Do danes imam v rokah spisana revizijska poročila o sledečih odsekih:

Gorenjski: 1. Kamnik, 2. Št. Vid nad Ljubljano, 3. Radovljica, 4. Kamnagorica, 5. Brezje, 6. Vič, 7. Škofja Loka. Notranjski: 8. Košana, 9. Dolenji Logatec, 10. Gornji Logatec, 11. Idrija, 12. Spodnja Idrija, 13. Hotederšica, 14. Dobračvo pri Zireh, 15. Stari trg, 16. Borovnica, 17. Grahovo. Dolenjski: 18. Dobropolje. Goriški: 19. Miren.

Brate revizorje prosim, da hitro sestavijo še ostala poročila in izvrše revizije še pri tistih odsekih, koder sploh še niso bili. Sele takrat bo mogoča jasna, zanesljiva in resnična slika o organizatoričnem delu naše mladeniške organizacije.

Revizija je veliko, pomenljivo in važno delo. Veliko, ker priča na eni strani o delavnosti predsedstva zveze Orlov, na drugi pa o disciplini odsekov; pomenljivo, ker kaže, da zvezi Orlov ni na zunanjem blesku, paradi in papirju, ampak na tem, da ne samo vsak odsek, ampak vsak najmanjši član odseka res dela v duhu naših pravil in na potu do naših ciljev; važno, ker nam nujno točno sliko o našem faktičnem stanju in tudi globok vpogled v kulturno, izobraževalno delo v vsem našem narodu. Nihče odslej ne bo mogel iti mimo tega našega dela!

Dosedaj je revizija v glavnem to-le pokazala:

Da sloni obstoj in pa rast vsakega odseka v prvi vrsti na

1. skrbi za gmotno blagostanje,
2. na disciplini,
3. fantovskih večerih,
4. »Mladosti«,
5. naraščanju.

Če je to dobro in v redu, odseka ne omaja noben vihar in njegovo delo se potem razširi daleč naokrog. Odseki, ki na teh štirih stebrih trdno sloné, se 1. razširjajo sami in ustanove nove odseke v okolici, 2. se sami dobro vodijo, ne da bi rabili bogve kaj pomoči od zunaj, 3. uživajo ugled in nimajo notranjih nasprotnikov, ker se močnega vsak boji.

Kar se tiče 1. skrbi za gmotno blagostanje, je mnogim odsekom priporočati, da redno pobirajo članarino, da tako člane navežejo na društvo — kajti to, zakar nihče nič ne žrtvuje, nima nobene veljave — drugič pa naj nabirajo marljivo podpornih članov. Posebna prilika za to se bo nudila, ko si bodo odseki omislili novih znakov, katera naj razširjajo med vse naše veljake in somišljenike po okolišu, ki naj jih pri tej priliki pridobijo za podporne ali redne člane odseka. Prav tako se pridobivajo podporni ali redni člani pri nabiranju naročnikov za »Mladost«. — Blagajnik naj vodi svojo knjigo v redu in iztirjava članarino. Povsod naj se vpelje Čebeliča, da se omogočijo skupne prireditve in zlasti izleti.

2. Disciplina drži odsek. Odslej naj se disciplina goji ne samo pri telovadnih urah, ampak tudi pri predavanjih, fantovskih večerih, izletih, okrožnih sestankih itd., itd. Pri vseh teh prireditvah naj se prebere statistika članov, da se konstatira, kdo je odsoten in kdo se ni upravičil. — Prepričani smo, da se ne sme trpeti, ne da bi se nemudoma poravnali. Nek odsek ima razsodišče za prepire in kaznuje odbornike, ki se neupravičeno sej ne udeležijo. — Med disciplino spadajo tudi vzorno urejene in redno pisane poslovne knjige. Domala vse odseke se mora v tem oziru pohvaliti. Dva odseka sestavljata tudi natančen dnevni red za odborove seje. — Disciplina je tudi to, da se odseki ogibljujejo, kar le morejo, ob čevanju z nasprotniki. Pri tistih odsekih, kjer tega še ni popolnoma, naj odbor odslej na to skrbno pazi. — Vzor in višek discipline pa je, če se odsek ravna strogo in natančno po navodilih predsedstva, oziroma Zveze Orlov. Izkušnja je pokazala, da hirajo navadno tisti odseki, ki se nekako separirajo in delajo po svoje.

3. Fantovski večeri vsak teden naj se odslej prav povsod v odseke vpeljujejo. Brez te šole odseki ne bodo več izhajali. Kjer jih imajo, tam so fantje izobraženi, zavedni — to se pravi, vedo zakaj in čemu so Orli, zakaj katoličani in demokratje — se ne ustrašijo težav, ne podero jih prepiri, so občespoštovani in pre-

vzamejo vodstvo v vseh zadevah v sojem okraju. Nekaterim odsekom samo še tega manjka, da bi bili popolni. Večeri so boljši od predavanj. Večeri so prijetni in poučni tudi za tistega, ki jih vodi. Dajo se fantom na podlagi teh večerov naloge. Če prihodnji večer ponovijo, kar so slišali ali se jim dá v roke »Mladost« ali kaj podobnega, potem imamo prave govorniške vaje. Pohvaliti treba zlasti en odsek, ki zelo skrbi za versko izobrazbo svojih članov.

Povdariti je treba, da, kjer ni tega izobraževalnega dela, odseki ne prospevajo, kakor bi mogli. Zaradi važnosti te stvari naštejemo odseke, ki izmed doslej revidiranih, skrbijo za izobrazbo fantov:

Zgornja Idrija, Spodnja Idrija, Gornji Logatec, Spodnji Logatec, Vič, Škofja Loka, Šent Vid, Kamnagorica, deloma po rednih fantovskih sestankih, deloma po pogostih predavanjih.

4. »Mladost« se zelo marljivo bere in se veliko naroča. Zadnja agitacija je prinesla zelo veliko naročnikov. Je pa vendarle še nekaj odsekov, ki za to ne poskrbijo zadosti. Vnovič zaščujemo odborom, da je vsak telovadec zavezan se na »Mladost« naročiti. Če morebiti vse spi in dremlje, »Mladost« še varuje in neti prvotni ogenj, da čisto ne ugasne. To se nekje vidi, kjer fantje v silno, silno težavnih razmerah vztrajajo, ker bero »Mladost« in se ob njej ogrevajo in ohranijo.

Odsekom se naroča, da premišlujejo, kateri čas bi bil kmalu zdaj pripraven, da se zopet napravi agitacija za »Mladost«, kakor se je ob novem letu! Za »Mladost« bo vsako leto treba trikrat agitirati na ta način. List še ni tako med mladino razširjen, kakor bi moral biti. Orli ga morejo zanesti v vsako krščansko hišo, kjer je le kaj mladine. S tem tudi sebi nabirajo somišljenikov in članov. Odseki naj organizirajo zopetno agitacijo za »Mladost« ob Veliki noči. Zveza Orlov razpošlje v to svrhu zdaj nabiralne pole. Zlasti mlajši odseki naj se posebno močno zganejo v tem oziru!

5. Skrb za naraščaj je postala velevažna reč. Preverili smo se pri reviziji, da so se je odseki s priznanja vredno vnemali. Je odsek, ki ima 60—70 naraščaja. Malo jih je, ki ne bi ga prav nič imeli. Ti naj to stvar zdaj preuredé. Kako v telovadskem oziru ravnati z naraščajem, pove brat V. Jeločnik. Kako v organizatoričnem, je bilo obširno povedano v »Mladosti«. Na tej poti se bo delalo naprej. Pri odborovih sejah, okrožnih sestankih, na sejah predsedstev okrožja itd., naj se vedno dene na dnevni red točka o naraščaju.

Razun teh stvari ob priliki revizijskega poročila priporočamo še 1. pogostnost sej, 2. agitacijo zoper pijančevanje, 3. redno dopisovanje v »Mladost« in 4. marljivo uporablanje knjižnic.

Povdarjati je pri reviziji treba, da so se revizorji prepričali, da se rezultati njihovih revizij v glavnem povsem strinjajo s tem, kar so odseki o svojem stanju s a m i poročali v »Mladosti« in pa Z. T. O. To je lep dokaz za poštenost in resnost naših fantov.

Zato Z. T. O. slovesno protestuje proti tistim, ki obrekujejo naše odseke, češ, da, kar v »Mladosti« poročajo, je baharija! Dejstva so nasprotno pokazala. Kdor tako govori, kaže, da ne pozna naše organizacije in kleveče tjavendan ali iz neumne navade, ali iz prirojenega kritikasterstva ali pa ker misli, da sam največ ve. Naši fantje naj gredo preko takih starih in mladih glupcev mirno svojo pot naprej!

Z. T. O. pri tej priliki protestuje tudi proti nekaterim hvalabogu malokaternikom, ki se za naše štejejo in kojih poklic je celo, da podpirajo krščansko mladeniško organizacijo, pa le zabavljajo, jo prezirajo ali ji celo naravnost nasprotujejo in javno proti njej hujskajo. Proti takim bo naša organizacija nastopila javno na mladenških shodih, da se pokaže, kako neutemeljeno je nasprotovanje in kako ponavadi izvira le iz grde nevoščljivosti in zavisti! Naša mladeniška organizacija zasleduje tako visoke cilje in jih skuša doseči s tako poštenimi sredstvi, da je vsako nasprotovanje proti nji, dokler je taka, brezvestno.

× × ×

To je splošna slika o reviziji. Vsak odsek, ki je bil revidiran, je že ali bo še dobil revizijsko poročilo, vrh tega je poročevalec v Bohinju podal tudi glavno revizijo o vsakem odseku posebič, kar pa ne spada v list, temveč pred odborovo sejo dotičnega odseka. Revizijsko poročilo morajo odseki skrbno hraniti, v svojih knjigah pa po reviziji (datum) napraviti črto pod vse prejšnje delovanje in začeti novo poslovno dobo. Če bo torej na prihodnjih naših prireditvah kak odsek kaj o sebi poročal, ima poročati le o tem, kar se je po reviziji tegaintega dne 1. 1908 ali 1909 zgodilo. To je za nas začetek nove dobe. Tako bo vsako leto — vsakoletna revizijska poročila pa bodo tvorila našo zgodovino, zgodovino našega dela, pričo naših uspehov, merilo našega napredka! Na zdar!

× × ×

Obligatorični izobraževalni večeri.

Predlaga se formalno, da se odsekom naroči, da vpeljejo obligatorične tedenske fantovske večere in sestanke, ker brez njih ni umskega in npravnega napredka. Sestanki naj bodo preprosti, razlaga naj se predvsem »Mladost«, potem pa verske, socialne, gospodarske, kmetijske, higijsne, politiške, zgodovinske tvarine iz naših revij, knjig in časnikov. Odseki so strogo obvezani za to zdaj poskrbeti!

× × ×

× × ×

Mladost.

Br. Terseglav v smislu revizijskega poročila predlaga, da se odsekom naroči, da ob Veliki noči določijo zopet en dan za agitacijo za »Mladost«. Zveza ima v to svrhu zopet vsem odsekom razposlati nabiralne pole.

Brat urednik naznanja tudi, da bo odslej, ko bodo končana večja organizacijska poročila, zopet v »Mladosti« redno in pogosteje objavljali izobraževalne članke vzgojnega značaja za mladino.

× × ×

Nekaj o nasprotnikih.

Sprejme se predlog, da napravi Zveza prošnjo na deželni šolski svet, da dovoli izrecno telovadbo ljudskošolskemu naraščanju, kar je sicer taisti že pismeno dovolil ljubljanskemu telovadnemu odseku. Principielna splošna odločba je potrebna, da se zamašijo usta nekaterim liberalnim učiteljem.

Brat dr. Dermastia iz Gorice slika v ognjevitem govoru liberalne učitelje na Goriškem, ki nočejo biti ne od Boga ne od hudiča, ampak se zadnji čas celo bolj k Bogu nagibajo, se križajo in škropé, da bi ljudje mislili, da so res kristjani. Rujejo pa proti krščanskim organizacijam, zlasti proti mladinski. Boj tem elementom do zadnjega! (Splošno navdušenje in viharo odobravanje.)

× × ×

Tehnična revizija.

(Poročal br. načelnik V. Jeločnik.)

Tehnična revizija se je izvršila doslej nad sledečimi odseki: 1. Ljubljana, 2. Jesenice, 3. Škofja Loka, 4. Gorenji Logatec, 5. Dolenji Logatec, 6. Hotedrška, 7. Idrija, 8. Spodnja Idrija, 9. Žiri, 10. Komenda, 11. Dobropolje, 12. Vič, 13. Št. Vid nad Ljubljano, 14. Trbovlje, 15. Košana, 16. Dev. Mar. v Polju, 17. Borovnica, 18. Radovljica, 19. Kamna gorica, 20. Brezje, 21. Mengeš, 22. Šmartno pod Šmarno goro, 23. Miran pri Gorici. Od 53 odsekov je bilo torej nadzorovanih 24 odsekov; 28 odsekov pa še ni bilo nadzorovanih, oziroma revizorji še niso poslali »Z. T. O.« poročila o istih.

Iz poročil doslej revidiranih odsekov je razvidno, da je splošno stanje tehničnega dela pri odsekih povojno; vendar pa so se opazile pri večini odsekov tudi hibe, na katere naj navzoče načelnike opozorim.

Nedostatki.

1. Želeti je, da se v bodoče polaga večja važnost na redovne in proste vaje, in sicer se posebno pazi na izvajanja posameznih gibov, in iste skrbno popravlja.

2. Gojiti je treba v telovadnicah lepo koračanje, za kar je temeljna podlaga, da se

telovadci vadijo iz početka razdeljenega koraka.

3. Pri orodni telovadbi se skoro povsod pogreša elegancie in preciznega izvajanja posameznih vaj, tudi se premalo pazi na lepo vezavo vaj; načelniki in voditelji naj skrbno pazijo na lep dohod in odhod k in od orodja in z vso odločnostjo nastopijo proti govorjenju in oziranjju na orodju.

4. Prepogosto se opaža, da poizkušajo telovadci delati na orodju težke vaje, dočim še lahkih temeljnih vaj ne znajo, tako n. pr. poizkuša telovadec delati na drogu veletoč, dočim ne zna niti pravilnega vznika napraviti; ali pa poizkuša in se trudi držati stojo na bradlji, pravilna in lepo izvedena sklopka pa mu je neznana.

Zato strogo opozarjam brate načelnike in vadiatelje, da to preprečijo, ker prvič ne pridejo te vaje do veljave, drugič pa so zelo nevarne. Ravno pred kratkem bi se kmalu pri nekem odseku zgodila velika nesreča ravno pri takem slučaju. Zato priporočam tudi kar najtopleje boljšim telovadcem, da imajo pri težjih in nevarnih vajah asistenco.

5. Priporoča se več strogosti in natančnosti od strani načelnikov in vadiateljev, kar pa se seveda ne sme zamenjavati z vpitjem in surovim postopanjem. Kdor vstopi v telovadnico, ne sme dobiti vtisa, da je na vežbališču vojaških novincev.

6. Najvažnejša točka pa se mi zdi, da je omenim, je naraščaj.

Naraščaj.

Iz poročil revizorjev je sicer razvidno, da je skoro pri vseh odsekih vpeljana telovadba naraščaja, ali pa se vsaj vpeljati namerava; vendar pa se je ponekod opazalo, da se telovadba naraščaja ne smatra za tako važno kakor je v resnici, in se je ista prepustila popolnoma kakemu vadiatelju, kateri je z naraščajem ravnal po svoje, žal premnogokrat preostro.

Naraščajska telovadba ni lahka stvar, zato se mora ista poveriti, ako je načelnik voditi ne more, boljšemu vadiatelju, kateri pa mora biti večkrat nadzorovan od načelnika in enega odbornikov. Ako pa je naraščajska telovadba poverjena načelniku, tedaj imata istega nadzorovati dva odbornika.

Kjer je mladina, tamkaj je bodočnost, in kakoršna je mladina, taka je bodočnost; zato si smatram v sveto svojo dolžnost, da opozorim na tem mestu vse svoje načelnike in vadiatelje, da posvete kar največjo skrb naraščajski telovadbi. Naraščaj treba vzgajati v duhu discipline, vendar z očetovsko dobrohotnostjo in materinsko ljubeznijo.

Naraščaj mora najti v telovadnici drugi svoj dom, in zato mora skrbeti vadiatelj naraščajske telovadbe, da ga vzgaja v duhu ljubezni in ne tako, kakor se je doslej pri nekaterih odsekih godilo, da se naraščaj z bojznijo

približa telovadnici, v kateri se dotični vaditelj poslužuje celo pravic, katere ima le oče posameznega člana naraščaja. Zato ni čuda, da se potem naraščaj preseli večkrat v tabor nasprotnikov.

Zato prosim Z. T. O., da v prihodnjih svojih sejah razmotriva o tem vprašanju.

To bi bilo torej moje kratko poročilo, katero blagovoli vzeti bratski odbor na znanje.

Brate načelnike in vaditelje pa prosim, oziroma opozarjam na tu navedene nedostatke, na katere naj se v bodoče z vso strogostjo ozirajo. Na zdar!

× × ×

Glede na organizacijo naraščaja opozarja brat predsednik dr. Pogačnik na to, da se naj posebno gleda na to, da se nežna deca v telovadnici navadi lepega vedenja ter odvadi nespodobnega govorjenja, zlasti pa preklinjanja!

× × ×

Sestava in naloga okrožij.

(Poročal brat F. Tersegla v.)

1. Namen okrožij je večja avtonomija, samouprava in samodelavnost odsekov, ki tvorijo po svoji legi, prometnih sredstvih in po svoji naravni pripadnosti eno okrožje.

2. Načrt, ki ga podaja Zveza, je v toliko definitiven, da velja, v kolikor se tiče idealnih okrožij, kako pa hočejo okrožja, ki so danes še sama na sebi prešibka, da bi tvorila okrožje, kakor predlaga Zveza, stopiti začasno skupaj, dokler se ne okrepe, o tem se bo na podlagi poročila še posvetovalo.

3. Idealna okrožja imenujemo namreč okrožja, kakoršna bi morala biti, ako bi vsak večji kraj na Slovenskem imel odsek. Ta okrožja veljajo za vedno.

4. Začasna so okrožja, kakor jih bomo zdaj praktično sestavili iz več idealnih, ker so nekateri odseki še prešibki.

5. Zveza bo sestavila prej ko mogoče organizatorični poslovnik, kakor odgovarja za okrožja in se bodo zaradi tega morali izpremeniti in preurediti vsi naši poslovniki.

GORENJSKA.

Okrožje I. Meje: Koroška deželna, mimo Bele Peči, na jugozahodu in jugu goriška deželna, Triglav, Vintgar nad Dobravo (spada pod blejsko okrožje) in Žirovnico (radoljiško okrožje), mimo Begunj (radoljiško okrožje) do izpod Ljubela.

V tem okraju obstoji odsek Jesenice. Odsekov še ni na Javorniku, Dovjem, Mojstrani, Kranjski gori, Radečah, Beli Peči.

Okrožje II. Meje: Triglav in Vintgar proti jeseniškemu na severu, jugozahodno goriška deželna, južno nekoliko nad selško dolino (mimo Sorice, ki spada v selško okrožje), nad Dražgošami (selško okrožje) pa vzhodno mimo Kro-

pe in Kamnegorice, ki sta v radoljiškem okrožju do Bohinjske Bele, ki spada pod blejsko okrožje.

Že obstoječi odseki: Bohinjska Bistrica in Bohinjska Srednja Vas.

Okrožje III. Meja proti bohinskemu in jeseniškemu je že dana; vzhodno meji po Savi na radoljiško okrožje.

Odsekov nima še nobenih. Večji kraji so: Bled, Gorje, Zasp, Ribno, Selo, Dobrava.

× × ×

Okrožje I. in II. naj bi tvorila začasno eno faktično okrožje, broječe 3. odseke, kar je dovolj, da se osnuje okrožna organizacija (okrožni odbor in predsedstvo). To okrožje prevzame potem v oskrb organizacija blejskega kota.

× × ×

Okrožje IV. Meja proti jeseniškemu, blejskemu in bohinskemu je že dana; vzhodno meji od Ljubelja doli nekako po Bistrici mimo Ljubna pa čez Savo preko Podnarta in Besnice (ki spada v kranjski okraj), onostran pa čez Kropo in Kamnogorico pod Jelovco mimo sotoke obeh Sav, po Savi do Žerovnice.

Že obstoječi odseki Radoljica, Brezje, Kamnagorica. Ni odsekov v Kropi, Žerovnici, Lescah, Begunjah, Mošnjah, Ljubnem, Podnartu, Lancovem, Lipnici.

Okrožje V. Meje proti jeseniškemu in radoljiškemu odseku so že znane; južno meji na kranjsko okrožje po črti potegnjeni nekoliko nad cesto, ki veže Goriče, Trstenik in Pred dvor s Kokro (spada v kranjsko okrožje); vzhodna meja je reka Kokra, severna pa deželna meja proti Koroški.

Že obstoječi odseki: Tržič. Razdružil se je odsek v Križah; ni odsekov pri Sv. Ani, v Goričah, na Trsteniku in na Kovorju.

× × ×

Okrožje IV. naj se združi začasno z okrožjem V., dokler se tržiški okraj ne okrepi in ne osnuje v svojem okrožju saj še dva nova odseka.

× × ×

Okrožje VI. Meje proti tržiškemu in radoljiškemu (Bistrica-Ljubno-Besnica) so že dane; od Besnice naprej gre meja pod Št. Joštom do Šmartna, odtod do Bitna, ki je mejni kraj proti Škofji Loki, odtod pa po savskem polju nekako ob železnici do Sore, ki meji tri okrožja: škofojloško, kranjsko in viško; od Sore se meja obrne čez Savo ob Smledniku in Zapogah do Vodice, ki je mejni okraj za kranjsko, mengeško in kamniško okrožje; od Vodice gre vzhodna meja mimo Brnikov do Cerkljan, odtod pa do Kokre.

Že obstoječi odsek: Šmartno. Odsekov ni: v Kranju, Št. Jurju, Cerkljah, na Kokri, Pred dvorom, v Tupalčah, Predosljih, Veleso-

vem, na Besnici, v Bitnih, Jami, Mavčičah, Smledniku, Zapogah, Vodica, Voklem in Brnikih.

× × ×

Zveza predlaga, naj bi bilo to okrožje, čeprav šteje samo en odsek, že zdaj samozase in sicer zato, ker je velike važnosti. Odbor in predsednik odseka v Šmartnem pri Kranju je obenem okrožni odbor, oziroma okrožni predsednik.

× × ×

Okrožje VII. Meje proti kranjskemu in radolj. okrožju so dane; na severu meji na selško okrožje, ki ga tvori selška dolina, na zahodu je deželna meja goriška, na jugu Stara in Nova Oselica, izvir poljanske doline pri Fužinah, ki je mejni kraj proti idrijskemu okrožju, potem pod žirskimi hribi, mimo Grmade in potoka Lučnice čez Soro.

Odsek obstoji v Škofji Loki. Ni jih na Poljanah, Gorenji vasi, Hotavljah, Javorju, Št. Lenartu, Bukovici, Žabnici, Fužinah, Stari in Novi Oselici.

Okrožje VIII. Obsega selško dolino.

Odsek je v Selcah. Ni jih še v Dražgošah, Česnici, Železnikih, Zalem Logu in na Sorici.

× × ×

Zveza predlaga, da se okrožji VII. in VIII. začasno združita v eno in, če hočeta, pritegneta k sebi še Šmartno pri Kranju, dokler se kranjski okraj ne organizira.

× × ×

Okrožje IX. Na severu je meja cesta na Gornji Grad, mimo Stranj, pod Šenturško goro do Cerkljan, ki so na kranjski zemlji; odtod cesta čez Brnike in Vodice, od Vodice pa cesta v Moste, iz Most pa nekako ravna črta čez kamniško železnico do Radomlj in Rov, ki spadajo pod mengeško okrožje, iz Rov pa čez Černuče in Česnice pa čez Spitalič zopet na štajersko mejo.

Že obstoječa odseka: Kamnik in Komenda. Treba jih je ustanoviti v Zgornjih Stranjah, Mekinju, potem na cesti iz Kamnika v Motnik proti Štajerju (Srednja vas, Laze, Tuhini, Spitalič); nadalje v Tunjicah, Lahovčah, na Zlatem polju.

Okrožje X. Meja proti kamniškemu in kranjskemu okrožju je že dana; od Smlednika doli pa meji na šentviški odsek in sicer po črti mimo Skaručne in Gameljnov, Črnuč in pa Ježce, odkoder gre meja po kamniški železnici do Terzina, odtod pa mimo Ihana na jugu, nad Dolom (ki spada v posavsko okrožje) do Moravč. Od Moravč gre meja proti Blagovici, odtukaj pa do Česnice, ki je meja proti kamniškemu okrožju.

Odsek: Mengeš. Odsekov še ni v: Domžalah, Topolah, Bukovici, Vodica, Černu-

čah, Blagovici, Radomljah, Rovih, Trzinu, Ihanu, Dobu, Prevojah, Lukovci, Krašni, Česnici.

× × ×

Odseka IX. in X. tvorita začasno eno okrožje, ker sta tudi dozdej bila vedno tesno zvezana. Ločita se, kakor hitro ustanovita oba vsak saj dva odseka

× × ×

Začasnemu okrožju IX. in X. se poveri skrb nad

okrožjima XI. in XII. Okrožje XI. tvori ozemlje okoli Trojane do štajerske meje pa doli do Zagorja (Trojana, Motnik, Čemšenik, Zagorje), okrožje XII. pa tvorijo Moravče (Peč in Vače). Tu še ni nobenega odseka, zato mora Kamnik izkušati organizirati trojansko, Mengeš pa moravsko okrožje.

Okrožje XIII. Meja je tako proti loškemu in kranjskemu (Sora - Smlednik) kakor proti mengeškemu (Skaručna - Gameljni - Ježica) že dana; na jugu gre meja mimo Dravelj, Kosez in Utika pod goro sv. Katarine k Lučnici zopet proti Sori.

Že obstoječi odseki: Šent Vid, Preska, Šmartno pod Šmarno goro. Ustanoviti bi se dali: v Dravljah, Kosezah, Sori in Klečah, morda še v Gameljnih in na Skaručni, ako ju ne prevzame mengeški.

× × ×

Št. Vid tvori svoje okrožje že zdaj, ker ima tri odseke in z ozirom na razmere v ljubljanski okolici nemalo važnost.

× × ×

Okrožje XIV. Meja proti šentvidskemu je že dana; nad Dobrovo gre po Gradašci do Polhovega Gradca, odtod na zapad mimo gore Ključ mimo Brezij in Loga do Brezovice in odtu pa po južnoželezniški progi zopet nazaj do Viča.

Odsek že obstoji na Viču. Ni jih še na Dobravi, v Polhovem Gradcu in na Brezovici.

× × ×

Z ozirom na osobito važnost ljubljanske okolice naj Vič tvori že zdaj svoje okrožje kakor Šmartno pri Kranju. Odbor oziroma predsednik in načelnik odseka sta obenem okrožni odbor oziroma okrožni predsednik in načelnik. Seveda mora biti skrb tako Šmartna pri Kranju kakor tudi Viča, da čimprej izorganizirata svoje okrožje.

NOTRANJSKA.

Okrožje I. Meja proti loškemu okrožju na severu je že dana. Odtod gre po goriški deželi, na jugu pa pod Črnim robom in Spičastim vrhom mimo Črnega vrha, odtod pa črta, ki gre skozi Godovič, od tukaj prema črta proti Rovom, ki spadajo pod Logatec, od Rov do

Smrečja, od tukaj pod žiriskimi hribi do Fužin, kjer je meja k poljanski dolini, oziroma loškemu okrožju.

Že obstoječi odseki: Idrija, Idrija Sp., Črni vrh, Žiri. Ustanoviti bi se dala še na Vojskem in v Godoviču.

× × ×

Okrožje I tvori že zdaj svoje okrožje.

× × ×

Okrožje II. Meja proti idrijskemu okrožju je že dana (Smrečje-Rova-Godovič-Črni vrh). Od tukaj gre meja proti Podkrajju čez Hrušico mimo Šmihela, Landola in Studenega do južnoželezniške proge nad Postojno, od tukaj po progi mimo Rakeka (mejni kraj med logaškim in cerkniškim okrožjem); od Rakeka nekako ravna črta do Borovnice. Od Borovnice zopet proga Južne železnice mimo Vrhlike, od Vrhlike nekako ravna črta mimo Zaplane do Rov, koder pridemo zopet na idrijsko okrožje.

Že obstoječi odseki Logatec Zg., Logatec Sp., Hotederšica. Ustanovili naj bi se še na Planini, Rakeku in Uncu (ako ne prevzame Rakeka Cerknica), Studnem in Šmihelu, Rovih in Smrečju.

× × ×

Logaško okrožje naj tvori svoje okrožje. Zveza pa priporoča, da bi Logatec začasno združil se z vrhniškim okrožjem, dokler se to ne okrepi. To okrožje je

Okrožje III. Meja na severu proti viškemu in loško-idrijskemu, oziroma žirskemu ter na zapadu proti logaškemu je že dana, ostane le še vzhodna, ki gre od Borovnice proti Rakitni gori, odtod v loku pod Krimom mimo Gornje Brezovice in Preserja zopet na južnoželezniško progo proti Brezovici viškega okraja.

Že obstoječi odseki: Vrhlika, Borovnica, Horjul. Ne obstoji še v Preserju, Gornji Brezovici, Dolu, Lučni itd.

× × ×

Okrožje IV. Meja proti logaškemu in vrhniškemu okrožju (nad Postojno-Rakek-Borovnico-Rakitno goro) je že podana; od Rakitne gore gre nasproti lškemu potoku doli proti Velikim Blokam, od tukaj pa po cesti mimo Nove vasi, Blok, Retja, Hriba in Travnika. Odtu se obrne meja ter sledi deželni tja do pod Snežnik, od Snežnika pa nekako ravna črta proti Javorniku in od tukaj proti Postojni.

Že obstoječi odseki: Cerknica, Grahovo, Stari trg. Ustanovili bi se naj na Rakeku, v Begunjah, Žilcah, Martinaku, Vel. Blokah, Novi vasi, Blokah, Retju, Ložu, Igi vasi, Podgori, Babnem polju itd.

× × ×

To okrožje naj bo že sedaj samo zase.

× × ×

Okrožje V. Meja na severu nasproti idrijskemu okrožju je že dana, ravnotako proti logaškemu, kjer je mejni kraj Podkraj, od Podkraja pa gre pod Nanosom proti Podbregu, nekako napol pota med Postojno in Vipavo, in od tukaj nekako ravna črta proti goriški meji.

Že obstoječa odseka: Vipava in Št. Vid. Ustanovili naj bi se v Šturijah, Budanju, Colu, Podkrajju, Mavčah, Podbregu, Orehovici itd.

× × ×

To okrožje naj bo že zdaj samozase, ker je vipavski okraj v vsakem oziru zelo važen.

× × ×

Okrožje VI. Na severu gre meja od goriške deželne meje proti Senožečam, odtukaj proti Slavini, potem na južnoželezniško progo na Št. Peter, odtukaj pa na cesti proti obmejnima krajima (glede na Postojno) Zagorje in Knežak — potem na jug mimo Šembij, Trnovega ter Ilirske Bistrice. Na jugu deželna meja goriška, oziroma istrska.

Že obstoječi odseki Trnovo in Košana. Odsekov še ni v Št. Petru, Senožečah, Slavini, Zagorju, Knežaku, Šembijah, Ilirski Bistrici, Premu, Zarečju, Bukovci, Nadanjem Selu, Kalu, Suhorju, Senožečah, Šmihelu itd.

× × ×

To okrožje naj je že zdaj samozase.

× × ×

Okrožje VII. Meje so vse dane. Obdaja ga vipavsko, logaško, cerkniško in šentpetersko okrožje. Odsekov v njem še ni nobenih. Kraji, kjer bi se dali ustanoviti, so Postojna, Razdrto, Šmihel, Knežak, Zagorje, Slavina. Dokler ni odsekov, tvori postojnski okraj naravno akcijsko torišče za vipavsko, logaško, cerkniško in šentpetersko okrožje, ki naj se vsi zanj pobrigajo.

Ljubljana tvori posebno okrožje.

D. M. v Polju naj se okrepi in jame delati po savskem okolišu, dokler se ne ustanovi posebno posavsko okrožje. Takrat bo poljski odsek njega središče. — Prav to velja za Ig, ki bo tvoril posebno okrožje med Notranjsko in Dolenjsko, kadar bo krepak in velik.

Dolenjskih odsekov še ni moč v okrožja razdeliti, dokler jih ne bo kaj več. Zazdaj naj Dobropolje, Krka in Šmartno pri Litiji tvorijo vsak svoje okrožje — tako da bodo predsedniki in načelniki, oziroma odbori teh odsekov obenem okrožni predsedniki in okrožni odbori. Opozarjamo na izredno važnost Dolenjske. Zlasti **Šmartno pri Litiji** ima kaj važno nalogo, in pa **Št. Rupert**, kajti tam okoli so kraji, kjer je naših organizacij tako treba, kakor očeš v glavi! Pazite!

Metlika mora seveda tudi že zdaj svoje okrožje tvoriti in bdeti nad Belokrajino, da je nam ne ugrabijo!

Štajerski odseki — Maribor-Celje-Trbovlje — morajo vsak svoje okrožje tvoriti in pa poleteti v svoj okoliš, da zanesejo Orla med ljudstvo.

Goriško naj razdeli predsednik goriškega telovadnega odseka v primerne okraje in to naznani Zvezi. Pusti se Goriški vsa prostost, da se sama uredi in osnuje okrožja po svoji previdnosti in potrebah. Zveza svetuje, naj goriški odseki, dokler se ne razprede dlje naša organizacija, tvorijo eno okrožje in izvolijo celoten okrožni odbor ter predsedstvo. Sicer store tako lahko tudi Štajerci in nam naznanijo, kako so ukrenili.

NALOGA OKROŽIJ ORLA.

§ 1.

V eno okrožje spadajo vsi tisti že obstoječi ali pozneje ustanovljeni odseki, katere predsedstvo Z. T. O. v okrožje določi. Potrdi jih odbor Z. T. O.

§ 5.

Vsi v okrožje spadajoči odseki si izbero v svojem okrožju kraj, kjer obstoji telovadni odsek, za svoje središče.

§ 3.

Vsi predsedniki v okrožje spadajočih odsekov si izvolijo iz svoje srede predsednika in podpredsednika. Zapisnikar pa se izvoli pri vsaki seji posebej. Ta dva tvorita **okrožno predsedstvo**.

§ 4.

Predsednik in podpredsednik okrožja imata pravico udeleževati se sej predsedstva Z. T. O.

§ 5.

Vsi predsedniki odsekov, združenih v okrožje, tvorijo **okrožni odbor**.

§ 6.

Ta okrožni odbor ima sledeče dolžnosti:

1. Sklicevati vsaj enkrat na mesec seje vseh predsednikov odsekov dotičnega okrožja.
2. Nadzorovati, dajati nasvete, opominjati odseke za organizatorično delo.
3. Zapisnik vsake seje v prepisu poslati predsedstvu Z. T. O.
4. Skrbeti za pravo poslovanje in napredek v okrožje spadajočih odsekov v organizatoričnem delu in skrbeti za ustanovitev novih odsekov v kraju, spadajočem v dotično okrožje.

§ 7.

Okrožni odbor ima sledeče pravice:

1. V imenu v okrožje spadajočih odsekov vlagati prošnje, zahteve in želje na odbor Z. T. O. po njega predsedstvu.
2. Prirediti v okrožnem kraju mladeniške sestanke, socialne tečaje, organizirati fantovske večere, veselice in izlete.
3. Določevati v sporazumu s predsedstvom Z. T. O. oziroma pa odboru Z. T. O. kraj in čas gori navedenim prireditvam.

Opombe.

Seje okrožnega odbora se vrše lahko v okrožnem središču, ali na kakem drugem kraju, kjer že obstoji odsek. Vedno naj pa se pri seji določi čas in kraj prihodnje seje.

Odseki se lahko kot dosedaj obračajo v važnih zadevah naravnost na predsedništvo Z. T. O. Lahko pa store to tudi potom okrožnega predsedstva.

Okrožno predsedstvo.

Mora voditi vse knjige: 1. Zapisnik sej okrožnega odbora in pa 2. opravljeni zapisnik, t. j. zapisnik vseh na okrožno predsedstvo došli pisem in vlog z pripombo, kako so se ista rešila.

Seje mora sklicevati pismenim potom. O vsaki seji mora obvestiti tudi predsedstvo Z. T. O., in sicer mora vsaj teden dni prej naznani kraj in čas seje.

K temu načrtu opravnika za okrožno organizacijo se je pripomnilo v Bohinju le to:

1. Ker nekatera okrožja zdaj nimajo več kot dva odseka, se bo moral **okrožni odbor** razširiti, tako da ne bi sestojal samo iz predsednikov, ampak tudi iz podpredsednikov vseh odsekov in enega tajnika.

2. Med važne naloge okrožnega odbora naj spadajo tudi: a) statistika, b) revizija, c) razreševanje sporov.

× × ×

Definitivno okrožno razdelbo in organizacijo naznani Zveza odsekom potom okrožnic.

× × ×

To je nekako ogrodje. Odseki naj se o tem zdaj temeljito posvetujejo. Predsedstvo Zveze bo izdelalo zdaj v sporazumu z odseki opravniki te organizacije in pa razdelbo, dokler ne pridemo do idealnih okrožij, kakor jih načrt določa. Sicer pa je v načrtu samem tudi povedano, kako naj bi se začasna okrožja združila in se je stvar v Bohinju sprejela. Odseki, ki so že zdaj določeni za samosvoje, ne da bi se jim bilo treba združiti z drugimi okrožji, se lahko kmalu konstituirajo, vendar pa bo definitivno odločila Zveza.

Do tedaj: Na zdar!

Poslovnik okrožnega vaditeljskega zbora.

Sestava O. V. Z.

(Poročal V. Jeločnik.)

§ 1.

Okrožni vaditeljski zbor sestoji iz načelnikov in podnačelnikov v eno okrožje spadajočih odsekov, kateri iz svoje srede izvolijo okrožnega načelnika in podnačelnika.

§ 2.

V O. V. Z. se lahko sprejmejo tudi posamezni vaditelji v isto okrožje spadajočih odsekov, ako mu isti s svojo telovadsko znanostjo morejo pomagati.

§ 3.

Okrožni načelnik in podnačelnik imata pravico udeleževati se sej predsedstva Z. T. O.
Naloga okrožnega vaditeljskega zbora.

§ 4.

1. Sklicati vsaj enkrat na mesec sejo O. V. Z. (če mogoče, najbolje hkrati z odborom okrožja).

2. Nadzorovati in poučevati v okrožje spadajoče odseke v tehničnem delu po navodilih Zveze vaditeljskega zbora.

3. Pošiljati mlajšim, tehnične izobrazbe potrebnim odsekom, svoje vaditelje, oziroma preskrbeti istim vaditelja od Z. V. Z.

4. Poslati Z. T. O. vsakokrat prepis sejnega zapisnika, kojega ima napraviti zapisnikar, ki se v to določi pri vsaki seji posebej.

Pravice O. V. Z.

§ 5.

1. O. V. Z. sme prirejati svoje izlete in javne telovadbe, zakar mora, na podlagi v to potrebnega načrta po okrožnem odboru izposlovati dovoljenja od Z. V. Z., kateri pa lahko tako prireditev tudi prepove, če se mu zdi to potrebno.

3. Določevati v sporazumu z Z. V. Z. kraj in čas javnih prireditev in za iste pripravljati programe.

§ 6.

V vsakem oziru pa je O. V. Z. podrejen Z. V. Z.

Vaditeljska skušnja.

1. Redna vaja na drogu in bradlji;
2. prosta vaja na drogu in bradlji; gibe ima dotični kandidat razložiti;

3. izkušnja o poveljevanju, redovnih vaj in posameznih gibih prostih vaj.

Ta skušnja se ima napraviti pred enim v to določenih sodnikov in načelnikom dotičnega odseka.

Ako pa je načelnik sam določen sodnikom, tedaj imata poleg načelnika-sodnika prisostvovati skušnji dva boljša telovadca.

Sodniki naj bi bili: Jeločnik Vojteh, Žen Maks, Medvešček Josip, Kržan Pavel, Jeločnik Aleksander, Puhar Leopold.

Izprašanega vaditelja naznani odsek Z. T. O., katerega, iste vaditeljski zbor, potrdi in mu doloži vaditeljski znak.

× × ×

Znak.

Sprejme se od brata načelnika predlagani znak za civilno obleko z neko majhno izpremembo. Znak je jako ličen, kaže zlati

križ na trobojnem grbu, kateri je obdan od lipovja, nosi ga pa orel, ki ima v krempljih ročko.

Prav tako se sprejme trobojna kokarda za čepico.

Znak smejo le redni člani nositi in pa podporni člani. Na njem se bo spoznalo, kdo je naš prijatelj in somišljenik. Znak naj se nosi če le mogoče vedno — zlasti pa ob svečanejših prilikah. Znak je oblatoričen in javen.

× × ×

Telovadni znaki na kroju.

(Brat V. Jeločnik.)

Poleg Zvezinega predsednika in načelnika, katerih prvi nosi široko slovensko trobojnico od desne rame proti levi visečo in drugi bel pas okoli pasu, nosijo vsi predsedniki posameznih odsekov na levem rokavu surke približno 15 centimetrov širok trobojni trak, katerega ima nositi pri javnih nastopih v odsotnosti predsednika tudi podpredsednik.

Vsi odsekovi načelniki pa nosijo poleg navadnega usnjatega pasu, še moder pas z belimi trakovi, in od leve rame narudečem traku visečo trobco v velikosti od 12—18 cm

Okrožni predsednik in načelnik nosita poleg zgoraj omenjenih znakov še belo zaponko, prišito na levem ramenu surke.

Vaditelji posameznih odsekov, od katerih prvi je imenovan podnačelnikom, nosijo na levem ramenu surke modre zaponke.

Pravi vaditelj odseka postati more pa le tisti, ki napravi za to predpisano skušnjo, in le taki sme nositi zgoraj imenovani vaditeljski znak.

Orel.

Z. T. O. se ni odločila za nobeno ime. Občni zbor ji je naložil o tem razmišljati. Razmišljala je, prišla pa do sklepa, da je najboljša pustiti, naj bratje čisto svobodno izbero, kar hočejo.

Po precej dolgi debati se skoro soglasno po popolnoma pravilnem glasovanju sprejme ime Orel. Navdušeni Nazdar-klici.

Javna telovadba in tečaj Zveze Orlov.

Sklene se na predlog br. Podlesnika: Letošnja javna telovadba se vrši, kakor je bilo že na občnem zboru sklenjeno, v Kamniku. Časa zdaj še ni moč natančno določiti. Vsekakor se bo vršila koncem julija, oziroma začetkom avgusta.

Natančno določbo časa se prepusti predsedstvu Zveze. Pravtako se prepusti Zvezinemu vaditeljskemu zboru, da ukrene, kateri odseki bodo proizvajali v Kamniku stare, kateri nove proste vaje. Priredila se bo tudi kaval-

kada. Vrš se obenem kakor v Škofji Loki drugi dan mladeniški tečaj.

Prihodnja odbora seja Zveze bo na Notranjskem.

Vse svoje letošnje pokrajinske prireditve — javne telovadbe, mladeniške sestanke in tečaje — morajo odseki predsedstvu Zveze vedno zelo zgodaj naznaniti, da ne bodo večje prireditve padle skupaj.

× × ×

Ženska telovadba.

Brat V. Zabret predlaga:

Odbor Z. T. O. izjavlja, da z ozirom na razmere na Slovenskem ženske telovadbe sploh ne goji in naroča odsekom, da, kjerkoli se ženski telovadni krožek ustanovi, pri njem nikdar ne sodeluje, da ne spravi v zadrego duhovniških in lajskih prijateljev mladeniške organizacije. Priporoča se pa nujno snovanje dekliških organizatoričnih odsekov brez telovadbe.

Ta predlog se sprejme, naglašajoč, da je Zveza v principu in pa vedno zanj, sprejme se pa z ozirom na posebne razmere v nekaterih krajih dodatek, da sme predsedstvo Zveze po tehtnem in vsestranskem preudarku od tega principelnega sklepa dispensirati, ako bi pretila nevarnost za ženski naraščaj, da ne pride v nasprotne roke ravno potom telovadbe. Pa tudi v takih slučajih je osnutek ženskega telovadnega krožka vezan na stroge pogoje in ni nikdar član Orla, ampak se le pospešuje in podpira, če drugače ne gre. Te izjeme sicer veljajo le za mesta in večje industrijske okraje, na deželi pa ženske telovadbe sploh nikoli in nikjer ne kaže podpirati ali celo snovati. Noben odsek pa je ne sme sam od sebe gojiti, ampak se na Zvezo obrniti, ki se bo pred vsem držala principelnega sklepa odbora v Bohinjski Bistrici in le v prav izvenrednih slučajih drugače odločila.

× × ×

Odseki imajo s tem podano bogato snov, da o njej razmišljajo ter sklepajo. »Mladost« prihodnjič ne izide, ker že zdaj šteje dve številki. To pa odsekom tudi drugače ne bo v škodo, ker bodo zdaj imeli veliko notranjega dela. Treba uvesti fantovske večere, agitirati za »Mladost«, napraviti načrte za osnovo novih odsekov v okrožju, določati čas in kraj pokrajinskim prireditvam in sploh pretehtati vse, kar je sklenil in zamislil odbor Orla v Bohinju.

Dopise naj pošljejo odseki redno in nepretrgoma uredništvu »Mladosti«. Dopisujte pa zdaj marljivo tudi Zvezi Orlov! Predsedstvo ima vsak ponedeljek sejo; prihodnji ponedeljek bo sklepalo važne stvari in jih vam, dokler prihodnja »Mladost« ne izide, naznanjalo potom okrožnic. Na zdar! Na novo delo!

Gorenjski odseki!

Nujno potrebno je, da se napravi letos kmalu mladeniški sestanek in tečaj vseh gorenjskih odsekov kranjskega, radoljskega, bohinjskega, jeseniškega in tržškega okraja! Ta sestanek naj bi se vršil 25. aprila na Jesenicah. Zveza je to že naznanje vzela.

Potem je potrebno določiti kraj in čas javne telovadbe gorenjskih odsekov. Na predlog brata Podlesnika se je na občnem zboru Zveze v Ljubljani že določila v to Radoljica. To pa iz kaj važnih razlogov, ker je Radoljica za Kranjem najbolj zagrizena liberalna trdnjava. Če se gorenjski Orel v Radoljici postavi, bo storjeno veliko za napredek naše misli na Gorenjskem. Potem se liberalci, ki zlasti iz Radoljice polete v vso Gorenjsko, da organizirajo Sokolstvo, ne bodo mogli več tako bahati.

Gorenjski Orel — premišluj o tem in odloči! Stvar je za nas zdaj največje važnosti in potrebe. Na zdar! Radoljski Orel.

Bohinjska srednja vas.

Kako se gibljemo. — Koliko nas je. — Seja odbora Orla.

Spočetka smo telovadili samo enkrat na teden, namreč v četrtek od 8.—10. ure zvečer. Toda uvideli smo, da je to premalo, ako hočemo napredovati v telovadnem in izobraževalnem oziru. Sedaj smo se začeli zbirati v telovadnici tudi ob nedeljah po popoldanski službi božji. Nekaj časa vadimo in si krepimo telo, potem se pa vsedemo in brat predsednik vadi našega duha s poljudnim govorom, ali pa razlaga posamezne članke iz »Mladosti«.

Odborovo sejo imamo redno vsak teden eno.

Rednih članov nas je sedaj 19, izstopilo jih je 6 kmalu po ustanovitvi, med njimi tudi prvotni načelnik. Zbali so se ma h žrtev. Sploh niso pomislili, da brez vztrajnega dela ni uspehov. Bilo je tudi nekaj takih, ki so se sicer zapisali takoj ob ustanovitvi v odsek, toda niso videli do sedaj telovadnice od znotraj.

Naraščaj obstoji sedaj iz 14 dečkov; toda upati je, da se to število v kratkem poveča.

Nasprotnikov nimamo drugih razven takih, ki se ne morejo sprijazniti z našo organizacijo zaradi tega, ker še ne vedo končnega namena, cilja in uspehov našega Orla.

Seja odbora Orla na Bohinjski Bistrici se je udeležil naš odsek korporativno, doma sta ostala samo dva redna člana. Vsi smo pazno sledili seji ter uvideli, kako vzorno so zasnovana telovadna društva ter se skupno navduševali za skupne cilje in započeta dela, ki jih imamo izvršiti, da se naša organizacija še bolj izpopolni. Na zdar!

Brezje.

Telovadba. — Nasprotniki.

Že zopet tako dolgo molčimo! Pa res ni bilo nič posebnega poročati. Čakali smo, da se kaj nabere. Sedaj imamo nekaj, kar zasluži, da se objavi. Dobili smo drog, ki smo ga naročili pri Vyndišovi tvrdki. Z drogom smo zadovoljni. Plačali ga še nismo, ker od nobene strani noče priti račun. Pa nam ga vendar ne mislijo darovati? Telovadimo še precej redno vsak, teden dvakrat. Pa bi vendar nekaterim bratom radi nasvetovali, da bi k telovadbi točneje prihajali.

Slišali smo, da se je nedavno na občnem zboru radoljskega Sokola poročalo, da se bo kmalu tudi na Brezjah ustanovil — Sokol. Ne vemo, ali nas hočejo malo potegniti, ali se to res namerava. Seveda, na svetu je vse mogoče. Vendar mi to težko verjamemo. Skoro nemogoče se nam zdi, da bi se najlepša in najslavnejša božja pot omadeževala z liberalnim društvom. Tisti, ki bi res hoteli k temu pripomoči, bi postavili Brezje v jako slabo luč pred svetom. Pa, čeprav; naj le vedo, da se jih ne ustrašimo in da jim bomo znali odgovarjati — z dejanji. Na zdar!

Kamnik.

Občni zbor.

Dne 28. svečana se je vršil občni zbor našega Orla, udeležilo se ga je 26 članov. Brat tajnik poroča, da je pristopilo od početka odseka do sedaj 54 članov, rednih in podpornih. Nekaj jih je odpadlo: izstopili so štirje, nekaj se jih je preselilo iz Kamnika, štirje so morali zamenjati telovadnico z vojašnico, od starih članov jih je le malo še ostalo pri odseku. Čim več pa nas je zapustilo starih članov, tembolj so se nas oklepali novi, tako da šteje odsek okrog 40 rednih in podpornih članov. Naš Orel je moral precej prestat, telovadci so bili večkrat dejansko napadeni in raznih psov je letelo polno na nas. Z veseljem pozdravljamo, da se namerava Zvezina javna telovadba prirediti letos v našem mestu. Naša dolžnost je, da se z marljivim pohajanjem v telovadnico pripravimo za ta časten dan.

Kakor je razvidno iz blagajnikovega poročila, je imel odsek dohodkov 755 K 18 h in ravno toliko stroškov. Večino dohodkov tvorijo darovi, za katere se blagajnik vsem podpornim članom in Orlovim dobrotnikom pristrčno zahvaljuje, redne člane pa prosi, da bi z rednim vplačevanjem tudi sami kazali resno voljo vzdržati Orla tudi gmotno na trdnem.

Klub temu, da se je zadnje čase polastila neka mlačnost nekaterih telovadcev, dokaže brat načelnik, da odsek ni spal, tudi ne nazadoval, temveč napredoval. Malo časa šele je, odkar se je odsek ustanovil, vendar pa je že veliko nastopil. Udeležil se je telovadbe v Ljubljani, v Škofji Loki, v Mengšu in doma nastopil dvakrat. Da pomorejo blagajni odseka, so telovadci priredili dve igri, prvo »Rokovnjači« v Kamniku, drugo »Za pravdo in srce« v Mengšu; v telovadnici smo imeli večkrat predavanje; prirejali smo izlete, in sicer v Mengeš, Radomlje in Komendo. Podpornega člana g. Albrehta smo spremili v kroju k zadnjemu počitku. Javna telovadba pa nam daje spodbujanje k še vztrajnejšemu delu. Če je odsek pričel dremati, nam udeležba na današnjem občnem zboru jamči, da se že zbujajo. Pozivljamo telovadce k redni telovadbi. Da se res ista ohrani redna, se je dolžila le enkrat na teden obvezno in dvakrat neobvezno.

V odbor so bili izvoljeni odborniki, ki so takoj nato v seji se konstituirali tako-le: predsednik br. Anton Maier, podpredsednik br. Julij Weibl, tajnik br. Mihael Kladnik, blagajnik br. Karol Benkovič, zastavonoša br. Janko Eržen, odborniki br. Janko Jovan, br. Ant. Lah in br. Anton Cerer. Za načelnika je bil zopet izvoljen br. Anton Cerer in za njegovega namestnika br. Mihael Kladnik. Dal Bog, da bi se naše na občnem zboru izražene nade tudi udeležile. Na zdar!

Mengeš.

Občni zbor Orla. — Predsedniški sestanek.

Naš Orel je imel v nedeljo, dne 14. sušca, svoj prvi redni občni zbor.

Ob 3. uri popoldne so se zbrali vsi telovadci in še precejšnje število drugih fantov v telovadnici. Občni zbor je otvoril brat predsednik Ig. Gorenc ter pozdravil vse navzoče. Takoj nato je dal besedo bratu Ivanu Podlesniku. Govornik je v enournem prelepem govoru povedal mnogo koristnega in nas vzpodbujal, da neutrudljivo delamo na potu, katerega smo si začrtali. Naj se še bolj organiziramo, kajti le v naši lepi organizaciji se bomo izobrazili na duši in telesu. Nadalje je priporočal lep, vzorni nastop povsod, kamor gremo in disciplino. Kdor se ne pokori in ne izpolnjuje svojih dolžnosti, je bolje, da ga ni v naših vrstah.

Brat predsednik I. Gorenc je nato podal kratko poročilo o delovanju leta 1903. Odsek je bil ustanovljen 19. marca. Sprva se je vpisalo lepo število telovadcev, a pozneje jih je nekaj odpadlo. Udeležilo se je več telovadcev javne telovadbe na Vrhniki in Zvezne javne telovadbe v Škofji Loki. Doma se je vršila javna telovadba 20. septembra. Priredili smo več izletov, v Meki, Rova, Komendo. Udeleževali smo se Zvezinih sej in občnega zbora meseca novembra.

Brat tajnik Iv. Petek je povedal, da smo imeli v preteklem letu 23 rednih sej, pri katerih smo sklepali marsikaj važnega.

Blagajničar brat Anton Oražem: Dohodkov je bilo 421 K 40 v, stroškov 421 K 40 v. Omenil je, da naj bratje redno mesečnino naprej plačujejo.

Brat načelnik Ivan Rodé je poročal o telovadbi. Od ustanovitve pa do novega leta smo imeli 88 vaj, vsakokrat po dve uri. (176.) Na uro prisotnih 3444, odsotnih 830 telovadcev. Povprečen obisk na uro 20, odstotni 4 opravičenih zamud 622. Telovadilo se je trikrat na teden, sredo, petek in nedeljo. Naraščaja je telovadilo 30, ob četrtkih in nedeljah. Orodja imamo drog, bradlj, skok, blazine in žogo. 3. maja se nas je udeležilo telovadbe v Ljubljani 18, 29. junija na Vrhniki 5, Zvezine v Škofji Loki 18, 28. maja izleta v Meki 11, 9. avgusta na Rova 40, v Komendo 20, pogreba ob septemberskih dogodkih se je udeležilo 5.

Nato se je soglasno izvolil sledeči odbor: Ig. Gorenc, predsednik; Anton Merkun, podpredsednik; Ivan Petek, tajnik; Anton Oražem, blagajnik; Ivan Rodé, načelnik; Matevž Hribar, podnačelnik; odborniki: Fran Krivec, Aleš Bugar, Fr. Lužar in Jož. Koželj; voditelj naraščaja Ant. Oražem. Takoj nato je imel odbor sejo, pri kateri je sklenil čas telovadbe, nadalje, da se agitira za podporne člane in za »Mladost«.

Ob 5. uri pa smo se zbrali k predsedniškemu in načelniškemu sestanku, ki je bil sklican za ta dan v Mengeš. Prišli so trije bratje iz Kamnika; ker bi bilo preobširno vse poročati, podam samo par stvari, o katerih smo natančno razmotrivali.

1. Kako ohraniti našo pošteno mladino, posebej naraščaj pred nasprotniki in jo obdržati na poti, katero smo si začrtali.

2. Skupni izleti v okoliš, da tam navdušimo mladeniče in može za našo organizacijo.

3. Večkratna predavanja, da se mladeniči tako sami izurijo počasi v govorništvu.

4. Ali bi bilo mogoče ustanoviti strelski klub v našem okraju in še več koristnega smo si začrtali v naš program za to leto. Prvi izlet imamo skupno v Radomlje takoj, ko bode ugodno vreme. — Brat načelnik se je udeležil odborove seje v Bohinju. Na zdar!

Vič.

Organizacija fantovskih večerov. — Revizija. — Bratsko življenje.

Da ne boste mislili, da pri nas spimo, ker se tako malokrat oglasimo, vam hočemo pa danes nekoliko obširneje poročati o gibanju našega Orla.

Pri nas je skoraj vsak večer živahno gibanje. V ponedeljkih in sredo imamo telovadbo, katere se udeležujejo vsi člani prav marljivo. V sobotah je telovadba vaditeljev. V četrtkih imamo narodno petje, katerega nas podučuje gojenec orglarske šole v Ljubljani. Vsako sredo po telovadbi imamo pa fantovski večer, ki ga vodi brat Terseglav iz Ljubljane.

K temu večerom prihaja poleg telovadcev tudi mnogo članov izobraževalnega društva. Zanimanje za te večere je od srede do srede vedno večje, kajti na teh večerih nam brat Terseglav v priprostitih in poljudnih besedah razlaga vedno o kaj novem, tako da nam vsak večer prehitro mine ter se polni navdušenja k daljnjemu delovanju razidemo v pozni uri na svoja domovja.

Dne 14. in 21. svečana smo priredili igro »Občinski tepček«, katerega se je v popolno zadovoljnost obnesla.

Dne 4. marca se je izvršila v našem odseku revizija in sicer sta prišla člana predsedstva brat dr. Pogačnik in načelnik brat B. Jeločnik. Oh, tej priliki nam je brat dr. Pogačnik v skoraj eno uro trajajočem predavanju marsikaj zanimivega in za nas zelo podučnega povedal.

Navdušenost za telovadbo pospešuje pa sedaj posebno drog, katerega smo po dolgem pričakovanju slednjič dobili.

S svojim gibanjem smo pa prebudili iz spanja tudi naše nasprotnike, ki že dalj časa vale Sokola. Zadnji čas so priredili par zaupnih shodov, katerih uspeh je bil dosedaj še brezuspešen.

Slednjič naj pa tudi omenimo, da sta se seje telovadnih odsekov v Bohinju udeležila tudi dva odbornika našega odseka. Bratski Na zdar!

Dne 29. marca smo se poslovili od našega marljivega tajnika, brata Pribošiča, ki gre v Postojno. Prišel

je brat Terseglav iz Ljubljane in tajnika prisrčno nagovoril. Pavdarjal je, da skromno delo dosega največje sado. Brat načelnik Pavlič je tajniku Pribošiču izročil dar bratov-telovadcev: srebrno uro in verižico. Tajnik Pribošič se zahvali. Nato smo šli k bratu Pavliču, da večer prebijemo v prijateljski družbi. Tu je brat Terseglav nagovoril za društvo prevnetega župnika, patra A. Čampa, ki v duhu svojega vzora, sv. Frančiška, dela za mladino in jo tako iskreno ljubi. Navdušeno odobravanje je temu sledilo. Govoril je tudi brat župnika.

Bratu Pribošiču pa kličemo: Poseti nas večkrat in se nas velikokrat spomni! Na zdar!

Devica Marija v Polju.

Javna telovadba.

Nedeljo, 21. t. m., je priredil Orel javni nastop. Točno ob določeni uri se je začel, kar priča o disciplini vseh bratov. Iz kratkega, pa lepega rajalnega pohoda se je razvil nastop k prostim vajam. Te so se vršile z največjo točnostjo in eleganco. Zasluga za to gre seveda v prvi vrsti ondotnemu bratu načelniku Srečku Svetku, ki je naučil v tako kratkem času člane težkih novih prostih vaj. Nastopil je po prostih vajah tudi naraščaj s praporci s francoskim nastopom. Tudi to je bilo lepo. Za naraščajem se je vršila orodna telovadba. Vadilo se je na drugo, kozi in bradlji. Na bradlji je telovadilo nekaj članov ljubljanskega vadiateljskega zbora. Vse vaje na orodju so se izvajale z največjo pravilnostjo. Kot zadnjo točko orodne telovadbe so uprizorili ljubljanski vadiatelji par efektnih skupin pod vodstvom brata Kržana. Sledil je običajen rajalni odhod. S tem nastopom je pokazal Orel devicmarijapoljski, da ne dremlje, ampak da deluje. Občinstvo, ki se je kar trlo, je bilo zelo radodarno s pohvalo za nekatere zares težke vaje na orodju. Javen nastop sta si prišla ogledat tudi dva nepovabljeni gosta člana udmaškega Sokola. No, mislimo, da sta saj nekaj odnesla med svoje brate, ker sta že pri nastopu hvalila vse vprek. — Kakor čujemo, bo priredil Orel kmalu zopet eno javno telovadbo na prostem, nakar že sedaj vabimo vse prijatelje in bližnje brate. Na svidenje! Na zdar!

Idrija.

Razgovor o »Pastirskem listu«. — Organizacija naraščaja.

Ni naš namen se z nasprotniki pričkat, ampak naš namen je povedati, kako se mi v organizatoričnem zmišlju gibljemo v našem »Orlu«.

Dne 21. svečana smo napravili predpustno veselico v salonu g. Didiča, h kateri se je bilo zbralo precej naših podpornih članov in članic in drugih gostov, med katerimi smo opazili tudi dr. Val. Rožiča, tajnika S. L. S. — Trije bratje-telovadci so vprizorili dva prav zabavna komična prizora »Jubilant« in »Gospod baron«. Vsa čast jim, ker so se tako požrtvovalno potrudili v blagor Orlu. V programu so bile tudi pevke in godbene točke, ki so pod vodstvom g. Grudna prav dobro uspele. Po komičnih prizorih je prišla na vrsto licitacija, pri kateri je bilo prav mnogo smeha, poslednje je pa bilo srečanje in šaljiva pošta, tako da smo se vrnili zadovoljni vsak na svoj dom, če tudi ni bilo na programu plesa.

Predavanja so pri nas redno vsak teden, pri zadnjih dveh sestankih smo imeli tudi pogovore o zadnjem pastirskem listu. Tako se urimo za nadaljne boje z nasprotniki. A v boju se šele takrat pokaže zmaga, kadar so mladeniči edini v skupni organizaciji. Dal Bog stanoovitost in pogum!

Tudi z naraščajskimi sestanki, ki so posebno zanimivi, smo začeli, in sicer imamo sestanke vsak četrtek od 2. do pol 4. ure. Mnogo bi se dalo poročati o organizaciji našega naraščaja, toda omenim to le na kratko. Takoj pri ustanovitvi naraščaja, t. j. meseca junija p. l., se je prijavilo 47 dečkov. Toda to število je padlo čez dobra dva meseca na 15; toliko jih je torej prišlo na uro v telovadnico. Vzrokov, kateri so jemali pogum našim malim telovadcem, je bilo vse polno. Prvič ni bila telovadnica vedno na razpolago, drugič pa so se

dečki bali hudobnih jezikov sokolskega naraščaja. Toda novo leto je prineslo korajžo našim krepkim dečkom, katerih sedaj mrgoli po telovadnici 54. Na zdar! kličem nevstrašenim fantom, kateri ne glede na slabo pot pridno zahajajo k naraščajski telovadbi!

Pogum in naprej do cilja, za katerega smo ustvarjeni!

Krščanski starši, vas pa prosim v imenu naše mladeniške organizacije, pošiljajte mladino v naše kroge ako hočete, da se otroci vzgoje v ljudi, katerim bode geslo: »Vse za vero, dom in cesarja!«

Črni Vrh nad Idrijo.

Tudi pri nas napredujemo!

Mlad je še naš odsek, a ima življenjsko moč v sebi. Kako redno prihajajo naši fantje k redovnim vajam in kako pridno in vneto nabirajo podporne člane, se mora človek kar čuditi. — Vadi nas v telovadbi brat iz Idrije, kateremu vsa čast! Tudi v najslabšem vremenu se ne ustraši priti peš v dve in pol ure oddaljeni Črni vrh. — »Mladosti« prihaja k nam 15. Če pomislimo, da smo lani leto dobivali samo en izvod, smo lahko ponosni na lep napredek. — Po Veliki noči bomo priredili veselico z igro; dobiček bomo porabili za nabavo telovadnega orodja. Sicer pa kakor drugod tudi pri nas ni brez ovir, pa ker smo mladi in navdušeni, bo že šlo. Na zdar!

Vrhnika.

Skupno sv. obhajilo. — Iz zelene nevoščljivosti.

Nedeljo 21. t. m. je bil zopet lep dan za naše telovadce. Pristopili so skupno k Gospodovi mizi in sicer to pot v kroju. Nekaj novega je bilo to za Vrhniko in nekaj izrednega. Saj je bilo pa tudi lepo videti te vrle fante, kako so že na vsežgodaj v jutru skupno v vrsti korakali v cerkev in ondi lepo v redu pristopili k Gospodovi mizi, kjer so prejeli Tistega, po čigar načelih so se zavzeli delati in živeti. Zares prekrasen je bil ta prizor, in marsikateri materi in očetu je solza zablestela v očeh, ko sta zrla na sina-telovadca. To moramo reči, da so sadovi telovadne organizacije lepi. Zato pa mladeniči pogumno naprej ne gledé ne na levo ne na desno, naj kdo poreče kar hoče.

Nedavno sprejeli smo v svojo sredo novega brata telovadca Ferlica iz Škofje Loke. Kakor je bilo tamošnjim bratom težko, da so se morali posloviti od njega, tako smo ga mi iz srca veseli in mu želimo tukaj srečno in zadovoljno bivanje.

Nekaterikom je naš telovadni odsek trn v peti, pa menda samo iz gole nevoščljivosti; načeloma namreč nam ne morejo biti nasprotni, ker upamo, da so še na krščanski podlagi, katero tako radi večkrat povdarjajo. In to niso naši liberalci ali demokrati, to pa je rayno žalostno. Mogoče jim ne bode ravno prijetno, da o tem v javnosti govorimo, toda ne pomaga nič, javno nam nasprotujejo, pa naj se tudi pred javnostjo opravičujejo. Naj tudi svet vé, da v napredni Vrhniki ne rastejo same rožice. — Ni lepo, če se javno pred zbranim občinstvom brez vsakega najmanjšega povoda po nas udrilja in hoče zasmehovati. Če nimamo še lastnega doma, ali smo mi krivi? Radi tega se pač naša organizacija še ne sme smešiti. Tisti, ki ga že imate, dobro si zapomnite, da so ga vam sezidali Vrhnikačani, vaša zasluga zaniga je kaplja v morju. In česar mi še nimamo, to znamo v doglednem času še doseči. Da se zoper nas agitira s tem, da nas je malo, in da naša organizacija ne bo obstala — ali je to pošteno orožje? Kaj takega zmore samo zelena nevoščljivost.

Se marsikaj bi lahko povedali, toda naj za enkrat to zadostuje. Razsoden človek se mora za glavo prijeti, če le pomisli, da tisti, ki pravijo, da so naši, ki hočejo v stranki tudi nekaj veljati, nasprotujejo krasni mladeniški organizaciji. Zato pa tem svojim »prijateljem« svetujemo, naj se vendar že enkrat spametujejo in naj nam dajo vsaj mir, če že nočejo imeti stika z nami. Mi gremo naprej združeni v mogočni četi in v svesti si, da delamo za dobro stvar. Kdorkoli se nam postavi nasproti, umakniti se nam mora, ali pa gremo preko njega! Pri tem ostanemo! Na zdar!

Opomba uredništva. O nasprotovanju, ki ga kažejo na Vrhnikih nasproti našemu odseku ljudje, ki imajo po svojem poklicu krvavo dolžnost podpirati krščansko organizacijo, smo govorili že na seji »Orla« v Bohinjski Bistrici, in izjavljamo, da bomo, kadar nam bo zadosti, te grde gonje iz vrst takih, ki se za naše štejejo, javno nastopili tako odločno in brez ozira na desno ali levo, da bo čisto gotovo konec neupravičenemu nasprotovanju proti organizaciji, ki še nikoli ni nikomur dala povoda, da se vanjo obreguje. Začeli bomo odkrit boj na mladeniških shodih proti takemu glupemu in brezvestnemu početju in mi smo gotovi, da bo vsa javnost na naši strani, ker so naši vzorci vzvišeni in naše delo pošteno. Torej pamet!

Borovnica.

Telovadba. — Revizija.

Od malo katerega odseka prinašal tako malo poročil kakor ravno od našega. Pet mesecev bo že skoraj minilo, odkar se je ustanovil naš odsek in ves ta čas ni bilo ničesar slišati od nas v »Mladosti«. Zato si bo marsikdo že mislil, da smo zmazali v tej dolgi zimi, kar pa hvala Bogu, še nismo, ampak še živimo in vrlo napredujemo. Trikrat na teden se zbiramo v telovadnici, kjer se vadimo v prostih vajah in vajah na orodju. Začetkom nas je hodil podučevati vrli brat načelnik Frč Jeršinovic z Vrhnik, za kar mu tem potom izrekamo najsrčnejšo zahvalo. Zdaj pa nas vodi domači brat načelnik Ivan Modrijan, ki kaže pri vsaki priliki nenavadno navdušenost in veselje do telovadbe. Pred enim mesecem smo dobili od tvrde Vindiš iz Prage krasno rodoje, namreč drog in bradlje, kjer že nekateri bratje telovadci izvajajo težke vaje.

Dne 14. sušca smo imeli revizijo. Prišla sta revidirati naš odsek brat Leopold Turšič iz Gorenjega Logatca in brat Pavel Kržan iz Ljubljane. O reviziji sta se prav pohvalno izrekli. Zlasti sta pohvalila naraščaj, katerega imamo 30. Večina sami odrasli dečki, ki telovadijo nove proste vaje za člane. Po reviziji je imel brat Turšič na telovadce lep nagovor, kjer nam je priporočal medsebojno ljubezen, strogo disciplino v telovadnici in izven telovadnice, priporočal pa tudi fantovske sestanke. Sploh sta nam brata revizorja dala toliko lepih naukov, da smo jima največjo hvalo dolžni in se hočemo kolikor mogoče tudi ravnati po njih. Na zdar!

Cerknica.

Naš Orel obstoji dva meseca in napreduje polagoma. Na ustanovnem shodu je pristopilo 24 telovadcev, pozneje še 10. Fantje z Jezera so pristopili skoraj vsi. Naraščaja je sedaj 28. Telovadimo le ob nedeljah in sicer navadno v dvorani Hranilnice in posojilnice, ki pa je za nas premajhna; le 16 telovadcev more naenkrat izvrševati proste vaje. Ko bo ugodno vreme, se bomo vežbali zunaj na prostornem kraju. Nekoliko smo že poizkusili, pa je sedaj še premrzlo. Poučuje nas brat Udo vič, ki je bil do 1. februarja v Ljubljani, a je hodil ob nedeljah domov, sedaj mu pomagata Al. Bajc in J. Petrovič, ki sta se udeležila telovadskega tečaja v Ljubljani. Orodja še nimamo. V kratkem dobimo bradljo in drog. Tedaj se bo zanimanje še poživilo. Na zdar!

Dobrepolje.

Naš napredek. — Izlet.

V Bohinj so šli štirje naši telovadci v kroju in prišli vsi veseli in navdušeni nazaj. Želeli bi za drugič, da bi se tak sestanek vršil kje bližje Ljubljane, ker je treba Dolenjem dvakrat prenočiti, ker ni ponočnih vlakov. S telovadbo gremo dobro naprej, telovadi povprečno 20 telovadcev na uro. — Prvi izlet so napravili telovadci na tiho nedeljo k službi božji na božjo pot k sv. Antonu. Seveda so rudeče srajce vseh oči nase vlekli. Telovadci so se postavili okoli velikega oltarja in se vzorno obnašali, na čelu jim naša vrta učitelja. Tako je prav! Naj tudi v tem oziru telovadci vzgledno delujejo. Le žal, da učiteljstvu, ki hoče za ljudstvo delati, mečejo pod noge

polena ljudje, ki bi se morali še tega veseliti, pa so nam nalašč nasprotni!

× × ×

Iz Dobrepolj smo prejeli pa še ta dopis:

O možu, ki se šteje za našega!

Človek bi mislil, da bodo ljudje učitelju, ki dela izven šole za vzgojo mladine, podpirali, mu na roko šli, se veselili, da je učitelj z dušo in telesom naš, ker stori več, kot stan njegov zahteva, pa temu ni tako! Tu se je ustanovil telovadni odsek, ki lepo napreduje. Telovadne vaje se vrše v šolski sobi, ki leto in dan prazna stoji. Pa kaj si je izmislila »napredna« butica? Župan Mustar je predlagal v krajnem šolskem svetu, naj se telovadnica telovadcem zapre. Obžalujemo, da je s tem predlogom tudi prodr. Hotel je s tem uničiti telovadni odsek. In vzrok...? On se nad telovadbo pohujšuje! Mustar in pohujšanje! Ha, ha, ha! Kdor razmere od blizu pozna, se mora smejati ali pa jeziti! Pa, kdo je vendar ta človek? V prejšnjih časih je vedno volil z liberalci, šele sedaj, ko zajema iz naše skledke kot zastopnik »Vzajemne« je naš. Duhovščini je vedno nasprotoval in nagajal, kjer je le mogel. Bili so časi, ko smo se borili proti liberalcem, mora pa tudi priti čas, ko bo stranka morala iz sebe izčistiti tiste elemente, ki so pri stranki le iz dobičkarije!

Kompoljci, ali med vami ni nobenega moža, ki bi bil bolj vreden, da zasede županski stol? Čas je že, da se otreseste robstva in pri prihodnjih volitvah preberete. Mesto, da bi bili veseli ljudje, ki sede v krajnem šolskem svetu, da imajo učiteljstvo, ki je po mišljenju in delovanju naše, pa mu nalašč nagajajo, dasi svoj prosti čas posveča le vzgoji mladine. Drugod bi jih z odprtimi rokami sprejeli, ker vedo kaka zgaga je liberalen učitelj. Povedali smo to, ker upamo, da se nahajajo še ljudje na višjih mestih, ki imajo širše obzorje, kot kompoltiški župan!

Op. uredn. Da ne bo nesporazumljenja, povdarjamo, da nam tega dopisa ni poslal nobeden duhovnik, ampak naš pristaš, ki ondote razmere dobro pozna. Jako nas tudi veseli, da se oglašajo vneti člani naše organizacije, da povdarjajo, da se moramo bojevati tudi proti tistim, da povdarjajo, da se moramo bojevati tudi proti tistim koritarjem, ki so bili, so in bodo v srcu prostomislci, pa so kar čez noč postali pristaši S. L. S. in ponekod celo nekaka mesta zavzemajo. Koritarjem boj!

Krka.

Sad odborove seje v Bohinju. — Mladeniški sestanek na Dolenjskem. — Fantovski večeri.

Že dolgo nismo ničesar poročali »Mladosti«. Toda to ni znamenje, da spimo, saj smo prišli celo v »Slovenski Narod«, kjer kaže znani naš prijatelj v naši soseščini, kako zelo se zanima za nas in kako zelo je vnet za občni blagor cele občine. Ne bomo se z njim pretekali, ker se nam ne zdi tega vredno, in ker je škoda trati črnila zanj, le to naj zve, da bi ne bilo na Krki toliko zmešnjav in nereda, če bi se čulo o njegovi hiši toliko dobrega in lepega, kakor se čuje vsak teden v naši telovadnici.

Telovadimo sedaj vsako nedeljo popoldne. Tudi za izobrazbo skrbi brat kaplan s tem, da nam redno vsak teden razlaga posamezne članke iz »Mladosti« ali nam pa pove kaj drugega zanimivega. K seji odbera Orla smo poslali brata predsednika in načelnika, ki sta z navdušenjem pravila, kaki mladeniči so pri drugih odsekih in da mora tako postati tudi pri našem odseku. Z nekako nestrpnostjo skoraj pričakujemo revizije, da bi zvedeli, kaj je pomanjkljivega pri nas. Smo takorekoč popolnoma sami sebi prepuščeni, ker daleč na okoli ni nobenega odseka, od železnice smo pa tudi precej oddaljeni. Torej, brata revizorja, oglasita se kmalu pri nas, in sicer v kroju, ker večina naših fantov še ni videla lepe telovadske uniforme. Če le mogoče, storita to še pred Veliko nočjo, da priredimo mladeniški sestanek tudi mladeničev iz drugih far, svoj odsek pa preuredimo in poravimo po vajinih nasvetih.

Nabavili smo si dva rogova in palice, nekaj izmed nas si napravimo tudi telovadsko uniformo, ki bi jo radi

imeli že pred Veliko nočjo, a je žalibog brat krojač ne more zgotoviti. Prav gotovo pa nastopimo v nji o sv. Rešnjem Telesu. Radi bi si napravili tudi še kaj orodja, le to je tista nekako splošna težava, da tisti, ki bi nam rad pomagal, ne more, kdor pa more, pa ne pomaga. Za Veliki ponedeljek pripravljamo tudi igro »Pravica se je izkazala«. Na zdar!

Miren.

Revizija. — Telovadnica. — Velikonočno jagnje. — Tehnično predavanje. — Načelniška seja goriških odsekov. Telovadba. — Izobrazba.

Dne 12. marca se je vršila pri našem Orlu revizija, katero sta izvršila brata Kremžar in Puhar iz Gorice. Oba brata sta pohvalila naše delo, bodisi zunanje ali notranje. Brat Kremžar nas je pri seji naučeval za nadaljnje delo po začetni poti. Dne 20. marca se je koledarno začela zidati nova telovadnica oziroma poslopje »Društveni dom«. Stavba bo stala z vso opravo do 15 tisoč kron. Upamo, da se bo v novem domu začelo za nas novo življenje. Dne 25. marca, na Marijin praznik, se udeležijo odsekovi člani skupne sv. spovedi in sv. obhajila. Bog daj, da bi se večkrat posluževali angeljskega kruha. Ravno ta dan priredi odsek tehnično predavanje, po katerem se vrši seja načelnikov goriških odsekov. Vsled večernega dela čevljarjev (do 9. ure) smo imeli v zimskem času le po eno vajo na teden. Sedaj telovadimo v nedeljo predpoldne pri vaditeljskih urah v Gorici, popoldne orodna telovadba za 1. vrsto, v ponedeljek redna vaditeljska vaja, katero obiskuje sedem vaditeljev. V petek redna vaja vseh članov. V kratkem se vpelje še druga redna vaja vseh članov. Mnogo dela imamo začrtanega za bodočnost. O vsem bomo še poročali. Na zdar!

Dobili smo pa še drug dopis iz Mirna, ki pravi:

Najsrčnejša hvala bratu Puharju, ki se toliko trudi, da nas Mirence izuri v telovadbi! Premalo pa storimo za izobrazbo. Vsako nedeljo bi se moralo vršiti predavanje ali pa preprost fantovski večer. Pazimo pa tudi na disciplino, ne samo v telovadnici, ampak tudi zunaj nje. Jako veselo je, da bomo začeli zidati telovadnico. To bo življenje! Takrat pa bo tudi več poročil o nas Goričanih v »Mladosti«, saj dozdeva jih je premalo! Na zdar!

Podgora.

Smrt dobrotnika. — Revizija. — Poletje.

Zopet se oglašamo. Dragi bratje, poročati vam imamo žalostno vest. Umrli nam je naš največji dobrotnik, č. g. kurat Jožef Golob. Pokojnik se je zelo zanimal za našo mladeniško organizacijo in našega Orla podpiral gmotno in moralno; najrajši je bil v družbi z mladeniči. Sedaj ni ga več med nami, odšel je po plačilo po trudopolnem delu. Pogreb je pričal, kako ga je podgorsko in tuje ljudstvo spoštovalo. Okolu 40 duhovnih sobratov ga je spremljalo in med belo oblečeno duhovščino pri krsti pa smo stopali uniformirani telovadci. Takih pogrebov se na deželi ne vidi zlepa. Mešani zbor »Katoliškega izobraževalnega društva« pod vodstvom Justina je zapel ob grobu »Človek glej dognanje svoje«; stotine ljudstva je na glas jokalo, ko sta se »Kat. društvo« ter »Marijina družba« poslovila od svojega predsednika. Kakor smo ga mi ljubili, tako so ga pa nasprotniki zaničevali. Njegovo dobro ime so zlorabljali v svoje namene še ob pogrebu. Tako so nosili venec liberalci in na njem trak z napisom: »Pevsko in tamburaško društvo Podgora svojemu članu«. Toda mi mladeniči protestiramo proti tej potvari, da bi bil rajni kedaj podpiral liberalno društvo, še manj pa, da bi bil član omenjenega društva!

Prostora in orodja nam manjka, tožijo telovadci. Kedaj bomo prišli do tega, se izprašujemo. Sedaj smo izgubili še to upanje, da dobimo s časom svoj prostor. Saj se je rajni gospod kurat tako trudil, da nam preskrbi dvorano. V poletnem času nam je odstopil svoje dvorišče, da smo telovadili. In sedaj? Že precej časa nismo nič telovadili, sedaj bomo zopet redno začeli, dvakrat na teden, v prostorih brata Klavčiča.

Revizija se je tudi že izvršila pri nas. Revizor brat Kremžar nas je na marsikaj opomnil, za kar smo mu hvaležni, tako na primer na bolj pravilno štatistiko. Pohvalno se je pa izrazil, ker imamo sestanke skoro vsak dan in vedno kaj koristnega ukrenemo. Pr poročal je, da bi pri sestankih tudi fantje sami nastopali. Tudi to bomo poizkusili, saj volje nam ne manjka.

Naš odsek sta pri Zvezni seji v Bohinjski Bistrici zastopala dva brata, Paglavc in Trpin. — Večkrat imamo tudi izlete, tako na primer v Ločnik in enkrat k predavanju v Št. Andrež.

Veselim se poletja, ko bo mogoče tudi na prostem telovaditi, posebno pa še, ker smo pri predsedniškem in načelniškem sestanku določili, da bodi javna telovadba goriških odsekov tudi v Podgori enkrat. Do tačas pa se bomo pridno vadili in tudi redno poročali o naših uspehih. Pri nas so se dekleta tudi začela nekam bolj zanimati. (Berejo Mladost.) Naš odsek je priredil pred časom tudi javno predavanje združeno s skioptičnimi slikami. — Predaval nam je naš brat Franc Kremžar. Na mlado nedeljo pa smo se spravili na agitacijo za naš list »Mladost«; dobili smo 44 naročnikov, za naše razmere prav lepo število, kajti mi živimo med nasprotniki vseh mogočih strank in radi tega je bila tudi naša agitacija težavna. Ob letu se gotovo število podvoji. — Pred par meseci smo razposlali na nekatere gospode in zavode okrožnice s prošnjo, da pristopijo kot podporni člani Orlu. In kmalu so se odzvali na naše prošnje mnogi gospodje. Vsem se prav iskreno zahvaljujemo in upamo, da nas bodo tudi vnaprej podpirali! Kličemo jim pr srčni Na zdar!

Sv. Ivan pri Trstu.

Nov odsek.

V četrtek, dne 25. marca, se je vršil drugi redni občni zbor »Slov. kršč. soc. izobraževalnega društva«. Društveni predsednik g. A. Čok je otvoril občni zbor ter pozdravil navzoče, posebno odposlanca ljubljanske S. K. S. Z. Fr. Terseglava, ter nato podal besedo društvenemu tajniku Ivanu Križmanu. Društvo je v tem letu veliko dobrega in koristnega storilo. Dne 9. marca 1809 se je vršil prvi občni zbor. V svrhu gojitve telovadbe je društvo poslalo člana Dequala v Št. Vid, da se tam izuri. Nadalje je bilo zastopano pri javni telovadbi v Škofji Loki s tremi člani. Kar so tam koristnega slišali, je poročal 14 dni pozneje član Mirko Sušmelj. Društvo si je v tem letu napravilo tudi tamburaški zbor, ki šteje 12 članov. Upajo o Veliki noči nastopiti.

Dne 13. septembra 1908 je bil izvanredni občni zbor, pri katerem so se društvena pravila v toliko izpremenila, da smejo biti članice tudi ženske.

Predavanj je bilo devet. Bilo je tudi nekaj priprostitih predavanj, ki so jih izvajali člani sami.

Veselic je bilo pet. — Pri ustanovnem občnem zboru tržaške S. K. S. Z. je bilo društvo in corpore zastopano.

Društvo šteje 58 članov, od teh je 26 moških in 32 ženskih, med letom jih je izstopilo pet.

Ceprav nas je malo, hočemo pa mi vztrajati pri razširjanju naših idej ob Adriji. Raje malo dobrih in stannovitih, kakor stotine slabih.

Ker je bil blagajnik zadržan, je poročal predsednik. Društvo je imelo 1297 K 9 h dohodkov in pa 1295 K 21 h stroškov. — O knjižnici je poročal član Mirko Sušmelj. Knjižnica šteje 200 knjig. Posojenih je bilo 930. — Članov je 93.

Priporočal je članom, naj se v večjem številu poslužujejo knjižnice.

Izvoljeni so bili v odbor: Čok, Mislej, Križman, Ferjančič, Strajn, Spacapan in Čergol. Ženski odbor pa prejšnji in sicer: Vitez, Brana, Udovič, Pahor in Gropajc.

Po občnem zboru je predaval Fr. Terseglav o naši mladeniški organizaciji ter o koristi telovadbe. — Hvala Bogu! bode vsak vzkliknil, ko bo izvedel, da se je pri nas ustanovil telovadni odsek. Izvoljeni so bili Ferjančič, Dequal, Sušmelj, Zupančič in Novak. Torej naprej mi mladi! Na zdar!

Skrb za vajence — skrb za naraščaj

Okrajna glavarstva razpošiljajo te dni načelnštvom obrtno - nadaljevalnih šol sledeče dopise:

»Izmed kulturnih vprašani, ki splošno pozornost nase vlečejo, zavzema prvo mesto skrb za blaginjo mladine, ki se mora z delom preživeti, že glede na vprašanje, kateri stan naj si izvolijo dečki in dekleta, ki so s 14. letom šole prosti in stopijo v življenje, pa nimajo potrebne podpore od šole, sorodnikov ali javnosti. Tako si izberejo stan, za katerega sploh niso sposobni. Marsikateri dobi tudi po naključju kako obrtno vajensko mesto in ostane končno ravno v dobi, ko se telo razvija, to je do vojaške službe, brez psia in brez duševne in fizične povzdige. Te okoliščine povzročajo potem mnogokrat, zlasti po večjih mestih, da mladina telesno in duševno propade.

Kakovost naraščaja pa je zlasti za vso obrt posebnega pomena, in je obrtniškem stanu tudi na tem ležeče, da se odvrne občutno pomanjkanje obrtnih vajencev in vajenk. To pa je samo na ta način mogoče, da se zboljša skrb za vajence, ki povzdiga dotok iz srednjega stanu k obrtom, da tudi šola sodeluje pri posredovanju vajenskih mest in da se povzdigne splošno izobrazba vajencev. Da se na tem polju najnujnejša vprašanja rešijo, so sledeče ukrepite neizogibne:

1. Naprava in podpiranje vajenskih domov za stanovanja in hrano vajencev. V teh domih bi morala mladina dobiti pojasnila in navodila, predno se odloči za kak stan. Vsled tega bi morala obstati med temi domi in med šolskimi oblastmi, šolskim vodstvom in obrtnimi zadrugami ozki stik. Na ta način bi se zamogel dobiti pregled o potrebi pomožnih močij.

2. Neobhodno potrebno bi bilo nadalje tudi, da se vstvarijo in pospešujejo za v e t i š č a z a m l a d i n o, t. j. zavodi, v katerih bi vajenci in vajenke dobili kako opravilo v prostih urah. Tam bi se zbirali vajenci, ki imajo hrano v hiši učnega gospodarja z onimi, ki stanujejo v vajenskih domih, kakor tudi z mladimi pomočniki k družabno-poučnem zabavanju.

3. Slednjič bi bilo v zvezi s predstoječim izvajanjem koristna tudi vpeljava splošnih nedeljskih prireditvev s podučnim in zabavnim sporedom. Predavanja in predstave bi se morale prilagoditi koristi obrtnih delavcev.

Vsled odloka c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 20. februarja t. l., št. 4234 se obrtna nadaljevalna šola vabi, da se o predstojećih nameravanih ukrepitev s stališča dejanskih krajevnih razmer tekom osem dni obširno izjavi.

C. kr. okrajno glavarstvo v»

× × ×

Z veseljem moramo konstatirati, da so se tudi politične oblasti začele z vneto zanimati za v mnogih krajih tako zelo zanemarjeno mladino. Ne vsiljujemo se, toda s ponosom lahko izjavljamo, da je program, izražen v teh okrožnicah, tudi naš program. In prav je naredilo neko načelstvo obrtno-nadaljevalne šole, ki je poslalo na to okrožnico sledeči odgovor, ki ga za vzgled tu pribčujemo:

»V tukajšnjem kraju je zlasti . . . obrt zelo razširjena. Zato je razumljivo, da imamo tudi mnogo vajencev, za katerih teoretično strokovno izobrazbo skrbi obrtno - nadaljevalna šola. Podpisano načelnšтво je prepričano, da je treba tudi za njih socialno izobrazbo in socialni napredek kaj storiti. Zato pa z veseljem konstatujemo, da je prevzel to delo tukajšnji telovadni odsek, ki ne skrbi samo za socialno, temveč tudi versko-nravno vzgojo na sledeči način:

1. Mladenci se zbirajo v svoji prostorni, moderno urejeni telovadnici, kjer se vadijo v telovadbi, kar je brezdvomno za njihovo zdravje, za smisel, za disciplino in pokorščino veljavno. (Naše tehnično delo. Op. ur.)

2. Za duha in srce blažilno zabavo pa jim je na razpolago tamburaški zbor in pa oder, kjer prirejajo podučne in zabavne igre, se uče v nastopih, deklamacijah, govorih itd.

3. Poleg tega pa se prirejajo nalašč za te mladeniče vsakih 14 dni podučna predavanja, pri katerih se obravnavajo verska, socialna, gospodarska, strokovna itd. vprašanja. (Naše organizatorično delo. Op. ured.)

Pristop k odseku ima vsak npravno nepokvarjen mladenič, ki se mora izkazati z dovoljenjem svojega mojstra. Pripomnimo še, da se družijo v telovadnem odseku vajenci s pomočniki, in da se skrbi, da je medsebojno občevanje prijateljsko vljudno.

Načelstvo pa je bilo primorano dostaviti temu poročilu še sledeče: (Tudi to zadeva večino naših telovadnih odsekov, ki žive v istih razmerah. Op. ured.)

»Kakor poroča podpisano načelstvo ovsem tem z veseljem, tako pa moramo z žalostjo konstatirati, da to delo ni našlo priznanja in podpore pri **tukajšnjem šolskem vodstvu**. G. učitelj . . . ne dabi to delo podpiral, dela celo **na-sproti** tej v naši občini prepotrebni organizaciji . . .»

To ni denuncijanstvo! To je javna klofuta, kakršno zasluži vsak, ki dela sovražno naši mladeniški organizaciji iz same politične strasti!

Voditelji odsekov vi pa pogledite, kakšno lepo polje, kako hvaležno delo vas čaka! Zato neustrašeno, pogumno naprej! Ne marajte za omejene liberalne učitelje-hujškače!